

Turvapaikka-, maahanmuutto- ja kotouttamisrahaston kansallinen toimeenpano-ohjelma

luonnosversio 19.12.2014

Sisällys

1. Johdanto.....	3
1.1 Yleistä.....	4
1.2 Yhteistyö.....	6
1.3. Yhteensovittaminen.....	6
2. Rahoituksen kohdentamisen yleiset periaatteet.....	7
3. Tuettavien hankkeiden ja tuettavan toiminnan valintaperusteet.....	9
3.1. Valintaperusteet	9
Muodolliset valintaperusteet	9
Arviointiperusteet.....	10
4. Kansallisen ohjelman erityistavoitteiden ja kansallisten tavoitteiden mukaisesti toteutettavat toimet	11
Erityistavoite 1: Yhteisen eurooppalaisen turvapaikkajärjestelmän vahvistaminen ja kehittäminen	11
Kansallinen tavoite 1.1: Vastaanotto- ja turvapaikkajärjestelmät.....	11
Tavoitteet	11
Rahoitettavat toimet.....	13
Tulokset	15
Esimerkkejä tuensaajista	16
Rahoitus ja aikataulut.....	16
Kansallinen tavoite 1.2: Turvapaikkapolitiikan arviointi	17
Tavoitteet	17
Rahoitettavat toimet.....	17
Tulokset	18
Esimerkkejä tuensaajista	19
Rahoitus ja aikataulu	19
Kansallinen tavoite 1.3: Uudelleensijoittaminen.....	19
Tavoitteet	19

Rahoitettavat toimet.....	20
Tulokset	21
Esimerkkejä tuensaajista	21
Rahoitus ja aikataulu	21
Erityistavoite 2: Kotouttaminen ja laillinen maahanmuutto.....	22
Kansallinen tavoite 2.1: Laillinen maahanmuutto	22
Tavoitteet	22
Rahoitettavat toimet.....	23
Tulokset	23
Esimerkkejä tuensaajista	24
Rahoitus ja aikataulu	24
Kansallinen tavoite 2.2: Kotoutuminen.....	24
Tavoitteet	24
Rahoitettavat toimet.....	26
Tulokset	28
Tuensaajat	28
Rahoitus ja aikataulu	28
Kansallinen tavoite 2.3: Valmiuksien kehittäminen.....	29
Rahoitettavat toimet.....	30
Esimerkkejä tuensaajista	31
Tulokset	31
Rahoitus ja aikataulu	32
Erityistavoite 3: Paluu	32
Kansallinen tavoite 3.1: Paluun liitännäistoimenpiteet	32
Tavoite	32
Rahoitettavat toimet.....	33
Tulokset	35
Esimerkkejä tuensaajista	35
Rahoitus ja aikataulu	35
Kansallinen tavoite 3.2: Paluutoimenpiteet.....	35
Tavoitteet	35
Rahoitettavat toimet.....	36
Tulokset	37
Esimerkkejä tuensaajista	37

Rahoitus ja aikataulu	37
Kansallinen tavoite 3.3: Yhteistyö.....	38
Tavoitteet	38
Rahoitettavat toimet.....	38
Tulokset	39
Tuensaajat	39
Rahoitus ja aikataulu	39
Yhteenveto erityistavoitteiden rahoituksesta ja aikataulusta	41
Tekninen tuki.....	41
Tavoitteet, toimenpiteet ja tulokset.....	41
Esimerkkejä tuensaajista.....	42
Rahoitus ja aikataulu.....	42
5. Uudelleensijoittamiseen tarkoitetuista määrärahoista myönnettävän tuen tavoitteet ja painopisteet ja niiden mukaisesti toteutettavat toimet (vain AMIF)	42
5.1. Tausta	42
5.2. Lähtötilannekuvaus	42
5.3. Määrärahan käytön tavoitteet ja painopisteet.....	44
Erityistavoite 5. Suomen uudelleensijoittamisohjelman jatkuvuuden ja toimivuuden turvaaminen	44
Erityistavoite 6. Kiintiöpakolaisten kuntaan sijoittamisen toimivuuden varmistaminen.....	44
5.4. Toteutettavat toimet.....	45
Kansallinen tavoite 5.1: Viranomaisprosessien kehittäminen.....	45
Kansallinen tavoite 5.2: Vastaanottoa edistävän valmennuksen kehittäminen.....	46
Kansallinen tavoite 6.1: Kuntasijoituksen tehostaminen ja kuntapaikkojen saatavuuden varmistaminen	46
Kansallinen tavoite 6.2: Kiintiöpakolaisten kotoutumisen edistäminen.....	47
5.5. Odotettavissa olevat tulokset	47
5.6. Mahdolliset tuensaajat.....	47
5.7. Alustava suunnitelma rahoitusosuuden jakamisesta eri toimintojen kesken	49

1. Johdanto

1.1 Yleistä

Tämä toimeenpano-ohjelma perustuu turvapaikka-, maahanmuutto- ja kotouttamisrahaston kansalliseen ohjelmaan, jonka sisäministeriö on valmistellut yhteistyössä rahaston tavoitteiden kannalta keskeisten tahojen kanssa. Valtioneuvosto hyväksyi esityksen kansalliseksi ohjelmaksi 6.11.2014. Komission hyväksyntä ohjelmalle on odotettavissa maaliskuussa 2015.

Toimeenpano-ohjelma on laadittu tarkentamaan kansallista ohjelmaa rahastojen tavoitteiden toteuttamisen ja määrärahojen jaon osalta. Toimeenpano-ohjelma sisältää kuvauksen kansallisen ohjelman erityistavoitteiden ja kansallisten tavoitteiden mukaisesti toteutettavista toimista ja niistä odotettavista tuloksista, kansalliseen ohjelmaan sisältyvän rahoituksen kohdentamisessa noudatettavista periaatteista sekä kansallisen ohjelman ja toimeenpano-ohjelman perusteella tuettavien hankkeiden ja toiminnan valintaperusteista. Uudelleensijoittamista koskevan määrärahan osalta toimeenpano-ohjelmassa määritellään myös tuen käytön tavoitteet ja näiden tavoitteiden mukaisesti toteutettavat toimet ja niistä odotettavat tulokset. Lisäksi toimeenpano-ohjelmassa kuvataan ohjelman valmisteluvaiheet sekä rahaston tavoitteiden kannalta merkityksellisten EU:n muista rahoitusvälineistä vastaavien tahojen kanssa tehtävää yhteistyötä. Kansallinen toimeenpano-ohjelma kattaa koko ohjelmakauden 2014–2020. Hankkeiden toteutusaika on 2014–2022.

Merkittävät muutokset toimeenpano-ohjelmaan hyväksyy valtioneuvosto. Merkitykseltään vähäisistä muutoksista päättää sisäministeriö.

Toimeenpano-ohjelman soveltamisala kattaa Manner-Suomen ja Ahvenanmaan maakunnan.

Rahaston ohjelmarakenne on kuvattu seuraavassa:

Erityistavoite 1: Yhteisen eurooppalaisen turvapaikkajärjestelmän vahvistaminen ja kehittäminen

Kansallinen tavoite nro	Kansallisen tavoitteen nimi
Kansallinen tavoite 1.1	Vastaanotto- ja turvapaikkajärjestelmät
Kansallinen tavoite 1.2	Turvapaikkapolitiikan arviointi
Kansallinen tavoite 1.3	Uudelleensijoittaminen

Erityistavoite 2: Kotouttaminen ja laillinen maahanmuutto

Kansallisen tavoitteen nro	Kansallisen tavoitteen nimi
Kansallinen tavoite 2.1	Laillinen maahanmuutto

Kansallinen tavoite 2.2	Kotouttaminen
Kansallinen tavoite 2.3	Valmiuksien kehittäminen

Erityistavoite 3: Paluu

Kansallisen tavoitteen nro	Kansallisen tavoitteen nimi
Kansallinen tavoite 3.1	Paluun liitännäistoimenpiteet
Kansallinen tavoite 3.2	Paluutoimenpiteet
Kansallinen tavoite 3.3	Yhteistyö

Erityistavoite 4: Yhteisvastuullisuus

Kansalliseen ohjelmaesitykseen ei ole sisällytetty tähän erityistavoitteeseen liittyviä tavoitteita.

Uudelleensijoittamisen määrärahalla toteutettavat erityistavoitteet:

Erityistavoite 5: Suomen uudelleensijoittamisohjelman jatkuvuuden ja toimivuuden turvaaminen

Kansallisen tavoitteen nro	Kansallisen tavoitteen nimi
Kansallinen tavoite 5.1	Viranomaisprosessien kehittäminen
Kansallinen tavoite 5.2	Vastaanottoa edistävän valmennuksen kehittäminen

Erityistavoite 6: Kiintiöpakolaisten kuntaan sijoittamisen toimivuuden varmistaminen

Kansallisen tavoitteen nro	Kansallisen tavoitteen nimi
Kansallinen tavoite 6.1	Kuntasijoituksen tehostaminen ja kuntapaikkojen saatavuuden varmistaminen
Kansallinen tavoite 6.2	Kiintiöpakolaisten kotoutumisen edistäminen

1.2 Yhteistyö

Sisäministeriö on valmistellut lausunnoille lähtevän ehdotuksen kansalliseksi toimeenpano-ohjelmaksi yhteistyössä sisäasioiden rahoitusohjelmien valmistelutyöryhmän kanssa, jossa ovat edustettuina sisäministeriön maahanmuutto-, poliisi-, pelastus- ja rajavartiolaitos, työ- ja elinkeinoministeriö, sosiaali- ja terveysministeriö, ulkoministeriö, valtiovarainministeriö, maahanmuuttovirasto, poliisihallitus, Tulli, Etnisten suhteiden neuvottelukunta, Rikosuhripäivystys ja Suomen Kuntaliitto.

Toimeenpano-ohjelmasta on pyydetty lausunto (tahot lisätään myöhemmin) ...

Toimeenpano-ohjelmaesitys käsitellään EU-jaostoissa 6 ja 7.

Turvapaikka-, maahanmuutto- ja kotouttamisrahastolle perustetaan seurantakomitea, joka tukee rahaston vastuuviranomaisen toimintaa ja osallistuu toimeenpano-ohjelman valmisteluun, täytäntöönpanoon, seurantaan ja arviointiin. Seurantakomiteassa ovat edustettuina rahaston tavoitteiden kannalta keskeiset ministeriöt, muut viranomaiset, yhdistykset ja järjestöt sekä muut vastaavat tahot.

1.3. Yhteensovittaminen

Euroopan parlamentin ja komission antaman rahaston yleisiä säädöksiä koskevan asetuksen (EU) N:o 514/2014 (horisontaaliasetus) artiklassa 3 edellytetään, että rahastosta myönnettävän tuen tulee täydentää kansallista, alueellista ja paikallista toimintaa, että rahastosta tuetut toimet täydentävät unionin muita välineitä ja ovat johdonmukaisia suhteessa unionin muihin toimiin ja painopisteisiin.

Kolmansissa maissa toteutettavien tai niihin liittyvien toimien osalta tulee varmistaa toimien koordinointi Euroopan ulkoasianhallinnon kanssa. Näissä toimissa tulee hyödyntää toimien yhteisvaikutusta ja noudattaa johdonmukaisuutta muiden unionin ulkopuolella toteutettavien, unionin rahoitusvälineiden kautta tuettavien toimien kanssa. Turvapaikka-, maahanmuutto- ja kotouttamisrahastossa tulee huomioida erityisesti myös unionin humanitaarisen politiikan tavoitteet ja periaatteet.

Turvapaikka-, maahanmuutto- ja kotouttamisrahaston perustamisesta annetun Euroopan parlamentin ja komission asetuksen (EU) N:o 516/2014 artiklan 9 mukaan rahastosta tuettavat kotouttamistoimet tulee yhteensovittaa Euroopan sosiaalirahastosta rahoitettavien toimien kanssa. Tästä syystä rahaston kansallinen ohjelmaesitys on valmisteltu läheisessä yhteistyössä työ- ja elinkeinoministeriön kanssa, joka vastaa Euroopan sosiaalirahaston hallinnoinnista Suomessa. Rahaston kansalliset tavoitteet on suunniteltu niin, että ne eivät ole päällekkäisiä Euroopan sosiaalirahaston ohjelman tavoitteiden kanssa.

Rahaston vastuuviranomainen vastaa rahaston tavoitteiden yhteensovittamisesta muiden rahoitusohjelmien kanssa tarvittavin toimenpitein. Rahaston seurantakomitea tukee vastuuviranomaista tavoitteiden ja toimien yhteensovittamisessa.

2. Rahoituksen kohdentamisen yleiset periaatteet

Suomen kansallisen ohjelman määrärahan perusosa koko ohjelmakaudella on 23 488 777 €. Tämän perusosan lisäksi Suomi on hakenut rahastosta muuttuvaa määrärahan osaa uudelleensijoitettujen pakolaisten vastaanottamiseen. Komissio myöntää vuosien 2014 ja 2015 muuttuvan osan jäsenvaltioille kansallisen ohjelman hyväksymisen yhteydessä. Vuosien 2016-2020 osalta muuttuvaa osaa haetaan komissiolta myöhemmin erikseen kahden vuoden välein.

Rahoituksen jakautuminen rahaston erityistavoitteiden ja kansallisten tavoitteiden välillä on määritelty esityksessä rahaston kansalliseksi ohjelmaksi. Kansalliseen ohjelmaan ei ole esitetty rahoitusta erityistoimille eikä erityistavoitteeseen 4. Kansallisen ohjelmaesityksen rahoituksenjakotaulukko on esitetty seuraavassa:

Kansallinen tavoite 1.1: Vastaanotto/ turvapaikka	5 299 223,75	12,01 %
Kansallinen tavoite 1.2: Arviointi	1 059 844,75	2,40 %
Kansallinen tavoite 1.3: Uudelleensijoittaminen	847 875,80	1,92 %
Kansalliset tavoitteet välisumma	7 206 944,30	16,33 %
Erityistoimi 1: Kauttakulkukeskukset	0,00	0,00 %
Erityistoimi 2. Turvapaikan saanti	0,00	0,00 %
ERITYISTAVOITE 1 YHTEENSÄ	7 206 944,30	16,33 %
Kansallinen tavoite 2.1: Laillinen maahanmuutto	847 875,80	1,92 %
Kansallinen tavoite 2.2: Kotouttaminen	5 935 130,60	13,45 %
Kansallinen tavoite 2.3: Valmiudet (kapasiteetti)	2 331 658,45	5,28 %
Kansalliset tavoitteet välisumma	9 114 664,85	20,65 %
Erityistoimi 1: Yhteiset aloitteet	0,00	0,00 %

Erityistoimi 2: Ilman huoltajaa olevat alaikäiset	0,00	0,00 %
Erityistoimi 3: Laillinen maahanmuutto	0,00	0,00 %
ERITYISTAVOITE 2 YHTEENSÄ	9 114 664,85	20,65 %
Kansallinen tavoite 3.1: Paluun liitännäistoimenpiteet	1 695 751,60	3,84 %
Kansallinen tavoite 3.2: Paluutoimenpiteet	2 119 689,50	4,80 %
Kansallinen tavoite 3.3: Yhteistyö	1 059 844,75	2,40 %
Kansalliset tavoitteet välisumma	4 875 285,85	11,05 %
Erityistoimi 1: Yhteinen palauttaminen	0,00	0,00 %
Erityistoimi 2: Yhteinen uudelleenkotouttaminen	0,00	0,00 %
Erityistoimi 3: Perheen yhtenäisyys ja ilman huoltajaa olevat alaikäiset	0,00	0,00 %
ERITYISTAVOITE 3 YHTEENSÄ	4 875 285,85	11,05 %
Kansallinen tavoite 4.1: Siirrot	0,00	0,00 %
ERITYISTAVOITE 4 YHTEENSÄ	0,00	0,00 %
Erityistapaukset (komissiolta haettu uudelleensijoittamisen määräraha vuosille 2014.2015) yhteensä	20 650 000,00	46,78 %
Tekninen apu (Enimmäismäärä = kiinteä summa + (kokonaismääräraha) * 5,5 %)	2 291 882,00	5,19 %
AMIF YHTEENSÄ	44 138 777,00	100,00 %

Taulukko 1. AMIF rahoitussuunnitelma

Toimeenpano-ohjelmassa määritellään edellä kuvatun rahoituksen vuosittainen jakautuminen. Rahoituksen jakautuminen on kuvattu jäljempänä kunkin kansallisen tavoitteen kuvauksen yhteydessä sekä yhteenvetona erityistavoitteiden ja kansallisten tavoitteiden kuvauksen lopussa, kohdan 4 loppuosassa.

Suunnitelma uudelleensijoittamisen määrärahan jakautumisesta sitä koskevien erityistavoitteiden ja kansallisten tavoitteiden välillä on kuvattu kohdassa 5.7.

Rahastosta järjestetään vuosittain haku, jossa julistetaan haettavaksi toimeenpano-ohjelmassa kyseiselle vuodelle kustakin erityistavoitteesta ja kansallisesta tavoitteesta varattu osuus. Mikäli jollekin vuodelle varattua rahoitusta jää jakamatta, se siirretään jaettavaksi osana seuraavan vuoden osuutta.

Euroopan komissio tulee jatkossa antamaan tarkentavaa ohjeistusta siitä missä määrin kansallisessa ohjelmassa tietylle kansalliselle tavoitteelle varattua määrärahaa on mahdollista siirtää ohjelman toimeenpanon aikana johonkin toiseen kansalliseen tavoitteeseen ilman kansallisen ohjelman muuttamista. Toimeenpano-ohjelmassa tullaan soveltamaan siirtojen suhteen samaa menettelyä kuin kansallisessa ohjelmassa. Suomen kansallisen ohjelman perusosasta myönnettävän tuen osuus hankkeen kaikista tukikelpoisista kustannuksista on enintään 75 prosenttia. Perusosasta myönnetään tuki hanketukena. Uudelleensijoittamisen määrärahasta myönnettävä tuki voi kattaa hankkeen tai toiminnan tukikelpoisten kustannusten täyden määrän. Uudelleensijoittamisen määrärahasta myönnettävä tuki voidaan myöntää hanke- tai toimintatukena.

3. Tuettavien hankkeiden ja tuettavan toiminnan valintaperusteet

Rahastosta julistetaan rahoitusta haettavaksi vuosittain erikseen ilmoitettavana hakuaikana. Pääsääntöisesti kaikki erityistavoitteet ja kansalliset tavoitteet avataan hakuun vuosittain. Tukea hankkeelle tai toimintaan myönnetään yhdellä tukipäätöksellä enintään kolmeksi vuodeksi.

3.1. Valintaperusteet

Tukea voidaan myöntää seuraavat valintaperusteet täyttävillä hankkeilla tai toiminnalla.

Muodolliset valintaperusteet

Valintaprosessiin hyväksytään vain hakemukset, jotka täyttävät seuraavat yleiset muodolliset valintaperusteet:

- hakemus on toimitettu vastuuviranomaisen hakuilmoituksessa asettamaan määräaikaan mennessä rahaston sähköisen järjestelmän kautta tai viralliselle hakulomakkeelle laadittuna sisäministeriön kirjaamoon
- hakemuksen liitteenä on toimitettu allekirjoitetut rahoitussitoumukset kaikilta hankkeen yhteisrahoittajilta,

- hakemuksen liitteenä on toimitettu muut hakuilmoituksessa edellytetyt liitteet,
- haetulle hankkeelle tai toiminnalle ei ole myönnetty tukea jostakin toisesta lähteestä EU:n talousarviosta
- hakemus on täytetty joko suomen- tai ruotsin kielellä.

Kaikille hakijoille ilmoitetaan kirjallisesti hakemuksen vastaanottamisesta ja siitä, täyttääkö hakemus edellä luetellut varsinaiseen valintaprosessiin vaadittavat muodolliset valintaperusteet.

Arviointiperusteet

Valintaprosessiin edenneet hakemukset arvioidaan seuraavien valintaperusteiden mukaisen yhtenäisen pisteytysjärjestelmän mukaisesti.

Tavoitteiden mukaisuus: Rahaston tavoitteiden ja kansallisen ohjelman ja kansallisen toimeenpano-ohjelman tavoitteiden mukaisuus ja näiden tavoitteiden edistäminen.

Hakijan taloudelliset ja muut edellytykset toteuttaa hanke tai toiminta suunnitellussa muodossa ja suunnitellussa ajassa

Tarpeellisuus ja täydentävyys: Hankkeen tai toiminnan täydentävyys verrattuna muihin kotimaisiin tai Euroopan unionin toimenpiteisiin ja tavoitteisiin. Soveltuuko hanke tai toiminta tuettavaksi paremmin jostain muusta rahoituslähteestä?

Tavoiteltavat tulokset ja niiden sovellettavuus: Mahdollisuus luoda uusia ja pysyviä toimintatapoja, jotka ovat sovellettavissa laajemmin.

Edellytykset toiminnan jatkumiselle: Hakijan edellytykset vastata hankkeella aikaansaadun toiminnan jatkuvuudesta (ellei se hankkeen luonteen vuoksi ole tarpeetonta).

Kohderyhmän huomioiminen (mikäli kansallisen tavoitteen kannalta relevanttia): Kansallisen tavoitteen mukaisen kohderyhmän tavoittaminen ja kohderyhmän toimista saama tuki. Kohderyhmän edustajien osallistuminen hankkeeseen tai toimintaan.

Hankkeen tai toiminnan kustannustehokkuus: Hankkeelle on varattu riittävät resurssit ja talousarvio on realistinen. Taloudellinen panostus suhteessa hankkeesta saataviin tuloksiin.

Tekninen apu

4. Kansallisen ohjelman erityistavoitteiden ja kansallisten tavoitteiden mukaisesti toteutettavat toimet

Erityistavoite 1: Yhteisen eurooppalaisen turvapaikkajärjestelmän vahvistaminen ja kehittäminen

Kansallisen ohjelman erityistavoitteessa 1 keskitytään vastaanotto- ja turvapaikkajärjestelmän kehittämiseen sekä uudelleensijoittamisen tukemiseen. Erityistavoitteen tarkempi kuvaus löytyy kansallisesta ohjelmasta. Erityistavoite on jaettu kolmeen kansalliseen tavoitteeseen, joiden puitteissa toteutettavat toimenpiteet aikatauluineen ja rahoituksineen on kuvattu alla.

Kansallinen tavoite 1.1: Vastaanotto- ja turvapaikkajärjestelmät

Tavoitteet

Turvapaikka-, maahanmuutto ja kotouttamisrahaston kansallisen ohjelman mukaisesti kansallisen tavoitteen 1.1 puitteissa tuetaan toimia, jotka koskevat vastaanotto- ja turvapaikkajärjestelmän kehittämistä yhteistyössä eri viranomaisten ja kolmannen sektorin kanssa turvapaikkahakemusten käsittelyn nopeuttamiseksi sekä yhteisen eurooppalaisen turvapaikkajärjestelmän (jäljempänä CEAS) saattamiseksi kansallisesti voimaan, turvapaikanhakijoiden vastaanoton tukemista ja vastaanottojärjestelmän sopeuttamista.

Kansallisessa ohjelmassa tavoitteeksi asetettu korkeatasoisen ja yhtäläiset oikeudet ja etuudet turvaavan suojelun tarjoaminen sitä tarvitseville sekä turvapaikkahakemusten käsittelyn nopeuttaminen noudattavat Maahanmuuton tulevaisuus 2020 -strategiaa. Käsittelyn nopeuttamiseksi turvapaikkamenettelyssä on tarpeen turvata riittävät henkilöstöresurssit ja vahvistaa mukana olevien viranomaisten yhteistyötä, tiedonkulkua sekä työnjaon toimivuutta. Usean eri hallinnonalan viranomaisen toiminnan yhteensovittaminen on haastavaa ja vaatii tiivistä käytännön yhteistyötä. Rahoitettavissa toimissa tulee huomioida kaikki Suomea sitovat ihmisoikeusvelvoitteet.

Suomen lainsäädäntö ja käytännöt tulee saattaa vastaamaan yhteistä eurooppalaista turvapaikkajärjestelmää ja sen puitteissa laadittuja Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivejä (määritelmädirektiivi, menettelydirektiivi ja vastaanottodirektiivi) ja asetuksia (vastuunmäärittämisasetus, Eurodac-asetus). Direktiivien täytäntöönpano edellyttää, että viranomaisille ja kolmannen sektorin edustajille kohdennetaan CEAS:n toimeenpanoa

tukevia koulutus- ja tiedotustoimenpiteitä. EASO-yhteistyö ja kokemusten vaihto eri jäsenvaltioiden kesken on keskeistä samoin kuin UNHCR:n kanssa tehtävä yhteistyö.

CEAS:n kansallinen toimeenpano luo tarpeita kehittää ja yhtenäistää myös vastaanottojärjestelmää ja -olosuhteita. Vastaanottokeskuspalveluiden kustannustehokkuutta parannetaan. Vastaanottokeskusten on voitava tarjota yhdenvertaisuus- ja syrjimättömyysperiaatteen mukaisesti yksilöllisiin tarpeisiin perustuvia palveluita ja tukitoimia. Vastaanotto- ja turvapaikkajärjestelmien kehittämisen yleisenä tavoitteena onkin, että palvelut ja tukitoimet vastaisivat aiempaa paremmin ja vaikuttavammin turvapaikanhakijoiden niin yleisiin kuin yksilöllisiin tarpeisiin. Esimerkiksi kuntien ja vastaanottokeskusten työntekijöille, erityisesti sosiaali- ja terveydenhoitopalveluissa toimiville tulee suunnata osaamis- ja pätevyystasoa vahvistavaa koulutusta.

Turvapaikanhakijoiden vastaanotto toteutetaan varmistamalla inhimillinen kohtelu ja ihmisarvon kunnioittaminen. Vastaanotossa tulee kiinnittää huomiota kaikkien vastaanottojärjestelmän piirissä olevien turvapaikanhakija-asiakkaiden, mutta erityisesti haavoittuvassa asemassa oleviin ryhmien, kuten yksinhuoltajanaisten, vammautuneiden ja vammaisten henkilöiden mukaan lukien traumakokemuksista ja mielenterveysongelmista kärsivien, kidutuksen uhrien, lukutaidottomien tai vailla huoltajaa olevien alaikäisten, erityistarpeiden tunnistamiseen ja auttamiseen sekä terveyden ja hyvinvoinnin edistämiseen eri tavoin. Tavoitteena on myös, että asiakkaiden yhdenvertainen ja syrjimätön kohtelu toteutuu vastaanottojärjestelmässä. Yksintulleiden alaikäisten edustajien järjestelmää kehitetään edelleen.

Suomeen saapuneiden turvapaikanhakijoiden määrä on viime vuosina tasaantunut. Järjestelmän on silti pystyttävä varautumaan ja sopeutumaan turvapaikanhakijamäärien vaihteluihin sekä varmistamaan hakijan henkilöllisyyden, kansallisuuden ja turvapaikanhakijaryhmän tunnistaminen turvapaikkatutkinnan alkuvaiheessa. Hakijan identifioimiseksi henkilöllisyyden ja kansalaisuuden osalta tehostetaan henkilöasiakirjojen aitouden varmentamista.

Turvapaikanhakijoiden oma toimintakyky ja aktiivinen osallistuminen turvapaikkaprosessissa on keskeistä, minkä mahdollistamiseksi tarjotaan tiedottamista, palveluja ja tukea prosessin kaikissa vaiheissa. Oikeudellisen neuvonnan saatavuus turvataan erityisesti turvapaikkamenettelyn alkuvaiheessa.

Kansallisen tavoitteen 1.1 kautta rahoitettujen toimien kohderyhmänä ovat henkilöt, joille on myönnetty direktiivissä 2011/95/EU tarkoitettu pakolaisasema tai toissijainen suojeluasema; kiintiöpakolaisina saapuneet uudelleensijoitetut henkilöt; henkilöt, jotka ovat turvapaikkamenettelyssä hakeneet jompaakumpaa edellä mainittua kansainvälisen suojelun

muotoa mutta eivät vielä ole saaneet lopullista päätöstä sekä henkilöt, jotka saavat tilapäistä suojelua.

Rahoitettavat toimet

Kansallisessa ohjelmassa tämän kansallisen tavoitteen kohdalla esitetään toteutettavaksi seuraavia rahoitettavia toimia.

Turvapaikkaprosessin kehittäminen

Rahaston tuella kehitetään turvapaikkaprosessia ja varmistetaan sen lainmukaisuus ja tehokkuus toteuttamalla toimia, jotka kehittävät viranomaisten ammatti- ja hallintorajat ylittävää poikkihallinnollista yhteistyötä sekä parantavat viranomaisten työmenetelmiä, työvälineitä ja työnjaon toimivuutta. Turvapaikkapuhuttelua kehitetään turvapaikkamenettelyn oikeusvarmuuden parantamiseksi.

Prosessiin osallistuvien viranomaisten yhteistyötä pyritään parantamaan kehittämällä muun muassa yhteisiä toimintamalleja, operatiivista yhteistyötä, koordinoitua ohjausta ja tiedonvaihtoa. Samoin toteutetaan toimia, joilla kehitetään käytössä olevia työvälineitä ja yhteisiä asiankäsittely- ja raportointijärjestelmiä. Asiakkaiden palveluprosesseja pyritään kuvaamaan ja yhdenmukaistamaan turvapaikka- ja vastaanottojärjestelmässä toimivan henkilöstön työn jäsentämiseksi.

Ammatti- ja hallintorajat ylittävää yhteistyötä kehitetään turvapaikkaprosessia koskevissa asioissa eri viranomaisten, erityisesti Maahanmuuttoviraston, Rajavartiolaitoksen ja poliisin kesken, mutta sisäisen turvallisuuden tukemisen osalta myös KRP:n, Supon sekä puolustusvoimien tiedustelulaitoksen kanssa. Turvapaikka-asioissa kehitetään myös viranomaisten yhteistyötä kolmannen sektorin toimijoihin esimerkiksi koulutusyhteistyön liittyen sekä oikeudellisten näkökulmien osalta.

Turvapaikka- ja vastaanottojärjestelmässä työskentelevien, esimerkiksi vastaanottokeskusten, kuntien ja järjestöjen työntekijöiden ja erityisesti sosiaali- ja terveydenhoitopalveluissa toimivien, ammatillista osaamista ja pätevyyttä parannetaan koulutuksella ja tiedotusta kehittämällä. Turvapaikkamenettelyyn osallistuville viranomaisille järjestetään koulutusta esimerkiksi yhteisön säännöstössä vahvistettujen periaatteiden ja toimenpiteiden täytäntöönpanoon ja yhteiseen eurooppalaiseen turvapaikkajärjestelmään liittyen sekä lähtömaatiedon käyttämisestä turvapaikkatutkinnassa ja päätöksenteossa. Rahoitettavissa toimissa huomioidaan tarve sekä suomen- että ruotsinkieliselle koulutukselle ja tiedotukselle.

Rahaston tuella tehostetaan turvapaikkaprosessin alkuvaiheen toimenpiteitä ja turvapaikkatutkintaa. Kansainvälistä suojelua hakevan henkilöllisyyden sekä lähtömaan tai kansalaisuuden selvittämistä sekä asiakirjojen aitouden tarkistamista kehitetään tutkinnan alkuvaiheessa muun muassa teknisiä keinoja, menetelmiä ja osaamista kehittämällä, kansallisella ja kansainvälisellä yhteistyöllä ja tiedonvaihdolla sekä hyödyntämällä muualla luotuja hyviä identifioimisprosesseja ja -käytänteitä. Turvapaikkatutkintaa pyritään yhdenmukaistamaan kansallisesti. Lisäksi kehitetään teknisiä keinoja kuten esimerkiksi ikätutkimusjärjestelmiä ja -menettelyjä, kasvojentunnistuksen sekä kielianalyysien käyttämistä identifioinnin menetelmänä. Asiakirjojen aitoustutkimusta osana turvapaikkatutkintaa edistetään kouluttamalla tutkintaan osallistuvia viranomaisia.

Turvapaikanhakijoiden vastaanoton tukeminen

Rahastosta tuetaan toimia, joilla turvataan laadukkaiden oikeusapupalvelujen olemassaolo kehittämällä turvapaikanhakijoiden oikeusapujärjestelmän toimivuutta ja kustannustehokkuutta sekä turvapaikanhakijoiden oikeudellisen neuvonnan laatua ja saatavuutta. Yleisen oikeudellisen neuvonnan saatavuus varmistetaan heti turvapaikkaprosessin alkuvaiheessa. Lisäksi tuetaan toimia, joilla varmistetaan turvapaikanhakijoiden oikeusturva, yhdenmukainen ja inhimillinen kohtelu sekä turvapaikkaprosessiin osallistuminen esimerkiksi tuottamalla, kehittämällä ja kääntämällä kohderyhmälle tarkoitettua tiedotusmateriaalia ja kehittämällä erilaisia tukipalveluja, tiedotuskäytäntöjä ja informaatiokoulutusta koskien esimerkiksi turvapaikka- ja vastaanottomenettelyä, vastaanottopalveluita, yhteiskuntaa, työ- ja perhe-elämää, hyvinvointia ja terveyttä sekä kotoutumisen edellytyksiä. Oikeudellista neuvontaa tarjoavien järjestöjen palveluita pyritään hyödyntämään osana oikeusapupalvelujen kokonaisuutta.

Vastaanotto-olosuhteita parannetaan erityisesti haavoittuvassa asemassa olevien turvapaikanhakijoiden, esimerkiksi vailla huoltajaa olevien alaikäisten, vammaisten, kidutuksen uhrien ja lukutaidottomien tunnistamiseksi mahdollisimman aikaisessa vaiheessa turvapaikkamenettelyä ja näiden terveyteen, hyvinvointiin ja toimintakykyyn liittyvien erityistarpeiden huomioimiseksi. Vastaanottojärjestelmässä toimivan henkilöstön osaamista parannetaan koulutuksella ja erityispalveluja kehitetään tarpeen mukaan yhteistoiminnassa viranomaisten ja järjestöjen kesken. Tiedotusmateriaalia tuotetaan haavoittuvassa asemassa olevien turvapaikanhakijoiden tueksi ja tunnistamiseksi.

Kehitetään turvapaikanhakijoille suunnattua opetus-, ryhmä- ja kerhotoimintaa. Parannetaan erityistä tukea tarvitsevien ryhmien kuten lasten, syrjäytymisvaarassa olevien nuorten, yksinhuoltajaäitien ja lapsiperheiden palveluita. Tehostetaan vapaaehtoistoiminnan hyödyntämistä turvapaikanhakijoille tarjottavien palveluiden ja aktivoivan toiminnan tuottamisessa ja tarjotaan siihen liittyvää tukea ja ohjausta. Tuetaan

kantaväestölle suunnattua viestintää ja tiedotusta turvapaikanhakijoiden vastaanotosta ja vastaanottojärjestelmän toiminnasta. Kehitetään ja otetaan käyttöön erilaisia mielenterveyttä edistäviä, ongelmia ja häiriöitä ennaltaehkäiseviä ja korjaavia kuntoutus - ja mielenterveyspalveluja sekä -menetelmiä.

Ilman huoltajaa olevien alaikäisten turvapaikanhakijoiden edustajien järjestelmää kehitetään. Erityisesti huomioidaan edustajien rekrytoimiseen ja kouluttamiseen sekä heidän tukemiseensa ja ohjaukseensa liittyviä tarpeita. Tehostetaan lastensuojelutyön asiantuntemuksen hyödyntämistä arvioitaessa lapsen etua turvapaikka- ja vastaanottomenettelyssä ja parannetaan eri ammattiryhmien asiantuntemusta lapsen edun arviointiin.

Vastaanottojärjestelmän sopeuttaminen

Luodaan ja kehitetään kansallinen toimintamalli turvapaikanhakijamäärien nopeisiin vaihteluihin ja suurten maahantulijamäärien vastaanottoon varautumiseksi sekä vastaanottojärjestelmän sopeuttamiseksi muuttuviin olosuhteisiin. Kehitetään malli, jossa vastaanotto- ja majoituskapasiteetin joustavuus ja reagointikyky saavutetaan nykyistä laajemmalla vuokra-asuntojen käytöllä. Kehitetään valtion vastaanottokeskusten roolia erityisryhmien kuten alaikäisten ja ihmiskaupan uhrien vastaanotossa ja palvelujen antamisessa. Selkeytetään lisäksi valtion vastaanottokeskuksien roolia ja tehtäviä valmiuksien koordinoinnissa.

Viranomaisten ja kansalaisjärjestöjen välistä yhteistyötä, alueellisia rakenteita ja toimintamalleja sekä maahantulijoiden rekisteröimiseen liittyviä sähköisiä tietojärjestelmiä kehitetään. Maahantulovalmiksi suunnittelua edistetään alue- ja paikallistason ohjauksella, koulutuksella ja harjoitustoiminnalla. Tilastointia, tiedon tuottamista ja raportointia tehostetaan ja luodaan tilannekuvan tuottamisen malli osana varautumistyötä.

Kehitetään malli, jolla vastaanottoa kehitetään kokonaisuutena. Mallissa kuvataan, kuinka vastaanottojärjestelmän toimintaprosessit, tekniikat, tiedot ja järjestelmät toimivat kokonaisuutena.

Tulokset

Turvapaikkaprosessin alkuvaihe tehostuu ja turvapaikkahakemuksia koskevan päätöksenteon laatu paranee. Viranomaisten välisen yhteistyön ja tiedonvaihdon kehittämiseksi luodaan yhteisiä työskentely- ja toimintamalleja sekä parannetaan työvälineitä ja asiointijärjestelmiä. Turvapaikanhakijoiden identifiointi ja henkilöllisyyden sekä hakijaryhmän tunnistaminen tehostuvat.

Turvapaikanhakijoiden kanssa työskentelevien ammatillista osaamista ja turvapaikanhakijoiden vastaanotto-olosuhteita parannetaan kouluttamalla turvapaikkaprosessiin osallistuvia virkamiehiä, vastaanottojärjestelmässä työskenteleviä, kuntien ja järjestöjen henkilöstöä sekä alaikäisinä yksintulleiden turvapaikanhakijoiden edustajia. Laaditaan ohjeistusta ja materiaalia turvapaikanhakijoiden sekä kiintiöpakolaisina kuntaan muuttavien kanssa työskenteleville tahoille sekä tarjotaan oikeudellista tukea kohderyhmälle. Erityistä tukea tarvitsevien lasten, nuorten, naisten, yksinhuoltajaäitien ja lapsiperheiden palveluita ja tukitoimia kehitetään ja turvapaikanhakijoiden osallisuutta turvapaikkaprosessissa lisätään.

Luodaan kansallinen toimintamalli turvapaikanhakijoiden määrän vaihteluihin varautumiseksi sekä tehdään tarvittavat tietojärjestelmämuutokset. Kehitetään tilastointia ja tuotetaan raportteja päätöksenteon tueksi.

Vastaanottokeskuspalveluita yhtenäistetään kustannustehokkuuden parantamiseksi. Vastaanottokustannusten taso laskee yhteisten toimintamallien myötä.

Esimerkkejä tuensaajista

Kansallisen tavoitteen 1.1 mukaisissa toimissa tuensaajina voivat olla kansalliset, alueelliset ja paikalliset viranomaiset, erityisesti turva- vastaanottopaikkaprosessissa mukana olevat tahot kuten sisäministeriö, työ- ja elinkeinoministeriö, poliisi, Rajavartiolaitos, Maahanmuuttovirasto, valtion aluehallinnon viranomaiset, vastaanottokeskukset, vähemmistövaltuutettu, oikeusaputoimistot, kunnat, koulutusorganisaatiot sekä kansalaisjärjestöt.

Rahoitus ja aikataulut

Kansalliseen tavoitteeseen 1.1 on kansallisessa ohjelmassa varattu rahoitusta ohjelmakaudelle yhteensä 5 299 223,75 euroa.

	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
1.1: Vastaanotto- ja turvapaikkajärjestelmät	0	1 324 805,94	1 059 844,75	953 860,27	794 883,56	635 906,85	529 922,38

Kansallinen tavoite 1.2: Turvapaikkapolitiikan arviointi

Tavoitteet

Rahaston kansallisessa ohjelmassa linjataan kansallisen tavoitteen 1.2 osalta pyrkimys turvapaikkaprosessin laadun varmistamiseksi ja vastaanottokapasiteetin monitoroimiseksi kehittämällä arviointimenetelmiä ja viranomaisten tietojärjestelmiä. Myös yhteisen eurooppalaisten turvapaikkajärjestelmän kansallinen toimeenpano luo tarpeita kehittää ja sopeuttaa vastaanottojärjestelmää ja -olosuhteita. Turvapaikkamenettelyn käsittelyaikojen nopeuttaminen, turvapaikkapolitiikan ja -järjestelmän kehittäminen sekä laadun parantaminen edellyttävät toimivia kansallisia arviointi- ja valvontamekanismeja. Turvapaikkapolitiikkaa ja turvapaikkamenettelyä kehitetään, seurataan ja arvioidaan tutkimusten ja arviointiraporttien perusteella. Turvapaikkaprosessin tehostamiseksi ja käsittelyaikojen nopeuttamiseksi tarkastellaan prosessin eri vaiheita ja käsittelyaikojen kestoja. Aiheesta tehdään kansallisesti tutkimuksia ja selvityksiä.

Osana yhteisen eurooppalaisen turvapaikkajärjestelmän toimeenpanoa tulee pyrkiä hyödyntämään eri jäsenvaltioiden turvapaikkaviranomaisten keräämää maatietoa. Maatiedon jakaminen ja sujuva kommunikointi jäsenvaltioiden turvapaikkaviranomaisten kesken edistävät tiedon ajantasaisuutta ja paikkansapitävyyttä ja siten turvapaikkamenettelyn sujuvuutta. Maatiedon keräämistä, hankintaa, analysointia ja dokumentointia sekä maahanmuuttoviranomaisten käyttämiä ja ylläpitämiä tietojärjestelmiä ja tietokantoja sekä niiden raportointiominaisuuksia kehitetään. Yhteistyötä EASO:n ja muiden jäsenvaltioiden maatietopalvelujen kanssa pyritään hyödyntämään.

Erityisesti haavoittuvassa asemassa olevia hakijoita ja muita erityisryhmiä koskevan raportoinnin edellytyksiä tietojärjestelmästä parannetaan mahdollisesti yhteistyössä muiden jäsenvaltioiden kanssa.

Rahoitettavat toimet

Kansallisessa ohjelmassa tämän kansallisen tavoitteen kohdalla esitetään toteutettavaksi seuraavia rahoitettavia toimia.

Rahastosta on tarkoitus tukea toimia, joilla tuotetaan, tilastoidaan ja analysoidaan tietoa turvapaikkamenettelystä, muun muassa päätöksenteon laatua koskevaa tietoa. Tarkoituksena on lisäksi kehittää tätä toimintaa tukevia tieto- ja tilastojärjestelmiä ja tietokantoja. Myös turvapaikka-asioiden seurantaa pyritään parantamaan turvapaikkamenettelyn toimintaedellytysten kehittämiseksi. Kehitetään ja otetaan käyttöön

analyysityökaluja tukemaan turvapaikanhakijoiden vastaanottoa ja turvapaikkaprosessia. Parannetaan turvapaikkapolitiikan toteuttamiseen liittyviä analyyseja, ennusteita ja kehitetään tilastojen ja raporttien laatimiseen välineitä yhteistyössä turvapaikkaprosessissa olevien toimijoiden kanssa. Turvapaikkahakemuksia koskevan päätöksenteon laatua parannetaan esimerkiksi yhteistyössä UNHCR:n kanssa.

Tuotetaan ja tilastoidaan tietoa turvapaikanhakijoiden vastaanottojärjestelmästä ja monitoroidaan vastaanottokapasiteettia muun muassa vastaanottojärjestelmän sopeuttamiseksi muuttuviin hakijamääriin. Kehitetään välineitä hakijamääriä koskevien ennusteiden tekoon ja menettelyjä, joiden avulla toimintaa ja taloutta voidaan seurata ja ennakoida turvapaikkaprosessin koko keston ajan hakemuksen jättämisestä päätöksen lainvoimaiseksi tuloon saakka. Pyritään kehittämään turvapaikanhakijoiden vuosittaisen määrän kehittymisen arviointia vastaanottokapasiteetin hallinnoimiseksi tehokkaammin.

Kehitetään turvapaikanhakijoiden lähtömaita ja -olosuhteita koskevan maatiedon keräämistä, analysointia ja dokumentointia. Lisätään kansallisen ja kansainvälisen tason yhteistyötä, esimerkiksi EASO:n, Eurostatin ja muiden mahdollisten tahojen kanssa, lähtömaita koskevan tiedon kokoamisessa, kehittämisessä ja analysoinnissa sekä asiaan liittyvien ohjeiden antamisessa. Kehitetään eri osapuolten saatavilla olevia oikeudellisia ja maakohtaisten tietojen tietokantoja, ja parannetaan muita kansainväliseen suojeluun liittyviä tietokantoja.

Tulokset

Tuotetaan yksityiskohtaisempaa tietoa turvapaikkamenettelystä ja vastaanottojärjestelmästä sekä varmistetaan, että saatavilla on ajantasaista ja luotettavaa lähtömaatietoa. Kehitetään välineitä ennusteiden, raporttien ja tilastojen tuottamiseksi vastaanotto- ja laajemmin turvapaikkaprosessista.

Kansallisten maahanmuuttoviranomaisten lähtömaatietoa käännetään englanniksi eurooppalaista COI-yhteistyötä varten. Kansallisia maatietokantoja kehitetään tietovarannoista turvapaikkapuhuttelun aktiivisiksi työvälineiksi, joiden tietoja voi käyttää turvapaikkapuhuttelun aikana puhuttelun tukena. Luodaan maatietokantoihin esimerkiksi kaupunkikohtaisia tietopaketteja, joihin sisältyy karttoja, valokuvia ja muita sellaisia tietoja ja hakuominaisuuksia, joita voidaan hyödyntää turvapaikkapuhuttelussa. Yleiseurooppalaisiin koulutusmoduuleihin perustuvaa turvapaikka-asioiden koulutusta kehitetään ja annetaan virkamiehille. Oikeudellisia tietokantoja kehitetään käyttäjien ja päätöksentekijöiden kannalta tehokkaammaksi välineeksi tukemaan turvapaikka-asioiden käsittelyä ja ratkaisua.

Esimerkkejä tuensaajista

Kansallisen tavoitteen 1.2 mukaisissa toimissa tuensaajina voivat olla kansalliset viranomaiset, erityisesti turvapaikkaprosessissa mukana olevat tahot kuten sisäministeriö, poliisi, Rajavartiolaitos, Maahanmuuttovirasto, vastaanottokeskukset, vähemmistövaltuutettu, sekä pakolaisille ja turvapaikanhakijoille oikeudellista ja muuta neuvontaa ja apua tarjoavat kansalaisjärjestöt.

Rahoitus ja aikataulu

Kansalliseen tavoitteeseen 1.2 on kansallisessa ohjelmassa varattu rahoitusta ohjelmakaudelle yhteensä 1 059 844,75 euroa.

	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
1.2: Turvapaikka- politiikan arviointi	0	264 961,19	211 968,95	190 772,05	158 976,71	127 181,37	105 984,48

Kansallinen tavoite 1.3: Uudelleensijoittaminen

Tavoitteet

Rahaston kansallisessa ohjelmassa linjataan kansallisen tavoitteen 1.3 osalta tarve uudelleensijoittamispolitiikan sujuvasta toimeenpanosta ja joustavasta mukautumisesta pakolaistilanteen muutoksiin. Kansallisen tavoitteen mukaisilla toimilla pyritään tukemaan erityisesti paikallis- ja aluetason toimia ja ratkaisuja vastaanottovalmiuksien parantamiseksi ja kiintiöpakolaisten kuntaan sijoittamiseksi nopeuttamiseksi.

Uudelleensijoittamista koskevan päätöksenteon tueksi ja vastaanoton edellytysten parantamiseksi tulee olla riittävästi tietoa pakolaisten lähtöolosuhteista ja kansainvälisen

suojelun tarpeesta. Uudelleensijoittamiseen liittyvää tiedonhankintaa sekä parhaiden käytäntöjen ja kokemusten jakamista kehitetään. .

Kansainvälisen suojelun järjestelmien kehittäminen kolmansissa maissa on keskeistä. Varmistetaan kansallisten viranomaisten ja UNHCR:n välinen säännöllinen yhteistyö. Lisätään kansallisten maahanmuuttoviranomaisten ja kolmansien maiden viranomaisten välistä yhteistyötä sekä jäsenvaltioiden keskinäistä yhteistyötä. Kansalaisyhteiskunnan ja viranomaisten välistä yhteistyötä ja parhaiden käytäntöjen vaihtoa uudelleensijoittamistoiminnassa tehostetaan.

Viime vuosina pakolaisten kuntiin sijoittaminen on ollut vaikeaa. Syiksi on nähty mm. taloudellisten ja henkilöstöressurssien ja valtion laskennallisten korvausten riittämättömyys, hallinnollisesti raskas korvausjärjestelmä sekä pula asunnoista erityisesti suuremmilla paikkakunnilla. Kuntapaikkoja ei ole löytynyt riittävästi, ja kuntiin sijoittumisen odotusajat ovat olleet liian pitkiä. Erityisesti hätätapauksina saapuneiden kiintiöpakolaisten kuntiin sijoittamisen nopeuttaminen on nähty tärkeäksi. Kuntapaikkatilanteen parantamiseksi kehitetään malleja ja ratkaisuja, joilla kuntien vastaanottovalmiuksia parannetaan ja kiintiöpakolaisten kuntaan sijoittamista nopeutetaan erityisesti hätätapausten sekä haavoittuvassa asemassa olevien kiintiöpakolaisten osalta.

Uudelleensijoittamisohjelman toimeenpano on poikkihallinnollinen prosessi, johon osallistuu myös kolmannen sektorin toimijoita. Yhteistyötä sujuvoitetaan ja työnjakoa selkeytetään.

Kansallisen tavoitteen 1.3 kautta rahoitettujen toimien kohderyhmänä ovat Suomeen valitut kiintiöpakolaiset, siten ollen henkilöt, joita uudelleensijoitetaan tai jotka on jo uudelleensijoitettu Suomeen.

Uudelleensijoittamiseen liittyviä muita toimia tuetaan uudelleensijoittamisen määrärahasta (erityistavoitteet 5 ja 6).

Rahoitettavat toimet

Kansallisessa ohjelmassa tämän kansallisen tavoitteen kohdalla esitetään toteutettavaksi seuraavia rahoitettavia toimia:

Kiintiöpakolaisten kuntaan sijoittamista nopeutetaan kuntien ja aluehallinnon omien kehittämistoimien kautta sekä kuntaan sijoittumisen alkuvaiheen valmiuksia parantamalla. Uudelleensijoittamiseen osallistuvia viranomaisia ja muita toimijoita koulutetaan ja vastaanottovalmiuksia parannetaan erilaisia malleja ja ratkaisuja kehittämällä. Alue- ja

paikallishallintoa tuetaan uudelleensijoittamiseen liittyvien toimintojen kehittämisessä ja arvioinnissa.

Tietoja, parhaita käytäntöjä ja kokemuksia jaetaan kansallisten ja paikallisten viranomaisten, kolmannen sektorin toimijoiden, sekä myös muiden jäsenvaltioiden ja UNHCR:n kanssa uudelleensijoittamisen tueksi ja järjestelmän kehittämiseksi. Tehostetaan uudelleensijoittamistoimien kehittämiseen liittyvää yhteistyötä keskus- ja aluehallinnon viranomaisten, muiden viranomaisten, kansalaisjärjestöjen ja muiden kansalaisyhteiskunnan toimijoiden kanssa. Osallistutaan uudelleensijoittamisen kehittämiseen EU:ssa esimerkiksi osallistumalla kumppanuushankkeisiin ja ottamalla kumppanivaltioita mukaan valintaprosessiin esimerkiksi yhteisille haastattelu- ja valintamatkoille. Osallistutaan uudelleensijoittamisen kehittämiseen sekä tehostetaan yhteistyötä ja tietojenvaihtoa UNHCR:n kanssa.

Uudelleensijoittamiseen liittyvää yleistä tietoisuutta alue- ja paikallistasolla lisätään esimerkiksi toimintoihin painottuvilla kantaväestölle suunnatuilla tiedotus- ja viestintäkampanjoilla.

Tulokset

Tavoiteltuna tuloksena on kiintiöpakolaisten sujuva kuntaan sijoittaminen sekä toimiva uudelleensijoittamisprosessi. Kuntien työntekijöitä ja muita uudelleensijoittamiseen osallistuvia toimijoita koulutetaan. Kehitetään malleja ja ratkaisuja uudelleensijoittamisen tueksi. Yhteistyö ja tiedonvaihto uudelleensijoittamisasioissa niin kansallisesti kuin kansainvälisestikin tehostuu. Kantaväestön tietoisuus pakolaisuudesta lisääntyy, kun tiedotusmateriaalia tuotetaan ja levitetään.

Esimerkkejä tuensaaajista

Uudelleensijoittamisprosessiin osallistuvat kansalliset, alueelliset ja paikalliset viranomaiset, kuten sisäministeriö, työ- ja elinkeinoministeriö, maahanmuuttovirasto, ELY-keskukset ja kunnat sekä uudelleensijoitettavia henkilöitä tukevat kolmannen sektorin toimijat.

Rahoitus ja aikataulu

Kansalliseen tavoitteeseen 1.3 on kansallisessa ohjelmassa varattu rahoitusta ohjelmakaudelle yhteensä 847 875,80 euroa.

	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
--	------	------	------	------	------	------	------

1.3: Uudelleen-sijoittaminen	0	211 968,95	169 575,16	152 617,64	127 181,37	101 745,10	84 787,58
------------------------------	---	------------	------------	------------	------------	------------	-----------

Erityistavoite 2: Kotouttaminen ja laillinen maahanmuutto

Kansallisen ohjelman erityistavoitteessa 2 keskitytään laillisen maahanmuuton tukemiseen ja kotouttamiseen. Erityistavoitteen tarkempi kuvaus löytyy kansallisesta ohjelmasta. Erityistavoite on jaettu kolmeen kansalliseen tavoitteeseen, joiden puitteissa toteutettavat toimenpiteet aikatauluineen ja rahoituksineen on kuvattu alla.

Kansallinen tavoite 2.1: Laillinen maahanmuutto

Tavoitteet

Rahaston kansallisen ohjelman mukaisesti tämän kansallisen tavoitteen puitteissa rahoitetaan laillista maahanmuuttoa ja sen mahdollisuuksia tukevia tiedotus- ja koulutustoimia. Keskeisenä kehittämistarpeena on puuttua tiedonsaannin puutteisiin lähtömaissa kolmansissa maissa. Rahoituksen avulla tarjolla olevaa informaationsaantia tehostetaan. Ohjelman tavoitteena on myös lähtömaissa tarjolla olevan kielenopetuksen tehostaminen huomioiden erityisesti haavoittuvassa asemassa olevat maahanmuuttajat.

Maahanmuutto 2020 -strategian mukaisesti Suomi haluaa tukea taloudellisiin ja yhteiskunnallisiin tarpeisiin perustuvaa työvoiman maahanmuuttoa, joka perustuu työmarkkinoiden todellisiin tarpeisiin. EU:n sisämarkkinoiden ohella tulee varautua lisääntyvään tarpeeseen saada ulkomaista työvoimaa myös EU:n ulkopuolelta. Tilastojen perusteella muun muassa lähialueet ja Aasia ovat tärkeitä työntekijöiden maahanmuuttoalueita Suomeen. Rahoitettavien toimien avulla on tarkoituksena kohdistaa toimenpiteet juuri kolmansien maiden kansalaisille, jotka ovat muuttamassa tai suunnittelevat muuttoa Suomeen.

Kuten Maahanmuuton tulevaisuus 2020 -strategiassa tiedostetaan, maahanmuuttoon ja työmarkkinoiden kansainvälistymiseen voi liittyä epäkohtia, kuten laitonta maahanmuuttoa, harmaata työtekoo tms. Laitonta maahanmuuttoa on ehkäistävä ja torjuttava viranomaisyhteistyössä niin lähtömaissa, lähialueilla, ulkorajoilla kuin sisämaassakin.

Suomeen töihin tuleville on annettava tietoa Suomen työlainsäädännöstä ja työehdoista jo lähtömaassa.

Maahantuloon liittyvien väärinkäytösten ehkäisemiseksi kolmansissa maissa on tarpeen tehostaa mm. oikean tiedon jakamista, kielikoulutusta ja ammattitaidon arvioimista. Oleskeluluvanhakijoilla ei useinkaan ole riittävää tietoa kohdemaasta, ja heiltä saattaa puuttua alan ammattitaito kokonaan tai ammattitaito on kyseiseen tehtävään riittämätön. Lisäksi laillisia maahanmuuttokanavia saatetaan käyttää hyväksi muun muassa väärennettyjen asiakirjojen avulla tai hakeutumalla esimerkiksi opiskelemaan mutta siirtymällä pimeään työhön.

Rahoitettavat toimet

Ohjelmasta rahoitetaan hankkeita, joissa toteutetaan erityisesti seuraavanlaisia toimenpiteitä:

Laillisen maahanmuuton tukeminen

Rahaston tuella toteutetaan tiedotustoimia, joilla vahvistetaan lähtömaissa kolmansista maista tuleville maahanmuuttajille saatavilla olevaa, oikeaa tietoa Suomesta. Tarkoituksena kehittää toimenpiteitä, joiden avulla oleskeluluvan hakijoille kolmansissa maissa jaetaan aktiivisesti tietoa työvoiman maahanmuuttoon liittyen lupamenettelyistä, työntekijän oikeuksista ja velvollisuuksista, työlainsäädännöstä ja työehdoista ennen maahantuloa. Lisäksi jaettava tieto voi koskea suomalaista yhteiskuntaa ja elämistä Suomessa yleensä.

Rahoitettavia toimia voivat olla esimerkiksi informaatiokampanjat, materiaalin tuottaminen ja verkossa olevan Suomea koskevan tiedon kehittäminen. Tavoitteena on myös kehittää lähtömaissa tarjolla olevaa suomen ja ruotsin kielen opetusta, kurssien sisältöä ja jakelua.

Edellä mainittuja toimenpiteitä pyritään toteuttamaan myös yhteistyössä muiden jäsenvaltioiden kanssa.

Tulokset

Tavoiteltuna tuloksena on, että kolmansista maista tuleville maahanmuuttajille on lähtömaissa saatavilla ajantasaista ja kattavaa tietoa Suomesta sekä kielikoulutusta aiempaa laajemmin.

Esimerkkejä tuensaajista

Kansallisen tavoitteen 2.1 mukaisissa toimissa tuensaajina voivat olla kansalliset, alueelliset ja paikalliset viranomaiset, yleishyödylliset yritykset sekä kansalaisjärjestöt.

Rahoitus ja aikataulu

Kansalliseen tavoitteeseen 2.1 on kansallisessa ohjelmassa varattu rahoitusta ohjelmakaudelle yhteensä 847 875,80 euroa.

	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
2.1.: Laillinen maahanmuutto	0	211 968,95	169 575,16	152 617,64	127 181,37	101 745,10	84 787,58

Kansallinen tavoite 2.2: Kotoutuminen

Tavoitteet

Kansallisen tavoitteen 2.2. tavoitteena on tukea toimintoja, joiden kautta pyritään lisäämään kolmansista maista tulevien maahanmuuttajien osallisuutta ja hyvinvointia. Itse työllistämiseen ja rekrytointiin liittyviä toimia EU-rahoituksen osalta rahoitetaan ensisijaisesti Euroopan sosiaalirahaston (ESR) kautta. AMIF:n kautta rahoitettavissa toiminnoissa keskitytään kotoutumisen, osallisuuden ja hyvinvoinnin edistämiseen yleisemmällä tasolla ja maahanmuuttajien erityistarpeet huomioiden. Rahastosta rahoitettavien toimenpiteiden kohderyhmänä ovat pääasiallisesti haavoittuvassa asemassa olevat tai erityisiä toimenpiteitä tarvitsevat kolmansien maiden kansalaiset, kuten

pakolaistaustaiset, ikääntyneet, kotona lapsia hoitavat vanhemmat, yksinhuoltajat, lapset sekä nuoret, ja kuntoutusta tarvitsevat henkilöt, jotka eivät maahantulon alkuvaiheessa suuntaudu suoraan työmarkkinoille.

Lisääntyvän maahanmuuton myötä monikulttuurisuus, monikielisyys sekä arvojen ja tapojen monimuotoisuus tulevat yhä suuremmassa määrin osaksi suomalaista yhteiskuntaa. Kotoutuminen on jatkuva, kahdensuuntainen prosessi, joka edellyttää sitoutumista niin maahanmuuttajilta itseltään kuin vastaanottavalta yhteiskunnalta.

Maahanmuuton kasvu asettaa muutostarpeita myös julkisille palveluille. Kotouttamisen edistäminen on poikkihallinnollista ja ulottuu eri viranomaisten vastuualueelle. Palveluiden saatavuus, henkilöstön osaaminen ja maahanmuuttajien palvelutarpeiden tunnistaminen ovat avainasemassa kotoutumisprosessin sujuvassa etenemisessä. Maahanmuuttajien määrän lisääntyessä ja tulijoiden taustojen monimuotoistuesssa erityistarpeet tulee ottaa paremmin huomioon niin palveluiden sisältöä kuin henkilöstön osaamista kehittämällä. Myös erityisten kotouttamistoimenpiteiden merkitys kasvaa.

Päävastuu kotoutumislain mukaisista kotouttamistoimenpiteistä on kunnilla ja työ- ja elinkeino-toimistoilla. Kansalaisjärjestöt, mukaan lukien maahanmuuttajajärjestöt, ovat kuitenkin merkittävässä asemassa viranomaisten tarjoamien palvelujen täydentäjänä sekä yhteistyökumppaneina kotoutumista tukevia palveluita suunniteltaessa ja toteutettaessa. Kansalaisjärjestöt ovat jo pitkään kehittäneet ja tuottaneet monipuolista kotoutumista tukevaa toimintaa ja järjestöillä on merkittävä rooli mm. maahanmuuttajien kansalaisyhteiskunnassa toimimisen ja osallisuuden edistämisessä. Järjestöt tukevat maahanmuuttajien verkostoitumista kantaväestön kanssa, uuden kielen ja kulttuurin omaksumista sekä elämänhallinnan ja arkitaitojen lisääntymistä. Niin ikään järjestöt tuottavat erityisryhmille räätälöityjä kotoutumispalveluita, ja niillä on usein merkittävä rooli vertaistukitoiminnan ja erilaisten kulttuurisensitiivisten palveluiden tuottajina.

Viranomaisten ja järjestöjen yhteistoimintaa kehittämällä voidaan nykyistä tehokkaammin vakiinnuttaa järjestöjen toimintaa osaksi kotouttamisen kokonaisuutta. Yhteistyösuhteiden luominen viranomaisten ja järjestöjen välille sekä kolmannen sektorin kotoutumistyön kokeilut, kehittäminen ja tuotteistaminen vaativat sekä osaavia työntekijöitä että muita kehittämistyökaluja.

Turvapaikka-, maahanmuutto- ja kotouttamisrahaston ohjelman tavoitteena on vastata kasvavan maahanmuuton asettamiin haasteisiin ja muutostarpeisiin kotouttamisessa rahoittamalla toimia, joiden avulla kehitetään julkisia palveluita sekä niitä täydentäviä palveluita, alkuvaiheen ohjausta sekä muita kotoutumistoimintoja.

Alkuvaiheen ohjauksessa tavoitteena on nopeuttaa kotouttamista sellaisin keinoin, että oikeanlaista, kohderyhmän tarpeisiin soveltuvaa ohjausta ja neuvontaa on saatavilla. Tämä

edellyttää joustavia, uusia yhteistyömuotoja ja tehokasta viranomaisten ja järjestöjen välistä yhteistyötä.

Rahoitettavilla toimilla on tarkoitus parantaa kuntien vastaanottovalmiuksia ja kehittää kotouttamispalveluita eri alueiden ja kuntien palveluntarpeet ja palvelujen kehittämistarpeet huomioiden sekä kohderyhmien taustat ja tarpeet tunnistuen. Tuettavassa toiminnassa korostetaan erityisesti kumppanuutta viranomaisten ja kansalaisjärjestöjen välillä kotouttamistoimien kehittämisessä.

Myös kolmansista maista tulevien maahanmuuttajien osallisuuden lisääminen, heidän ja vastaanottavan yhteiskunnan välisen vuorovaikutuksen parantaminen ja hyvien etnisten suhteiden edistäminen ovat rahoituksen painopisteitä. Järjestöjen mahdollisuutta tuottaa laadukkaita ja kulttuurisensitiivisiä palveluja voidaan tukea edistämällä järjestöjen osallistumista kokonaisvaltaiseen kotoutumisen suunnitteluun nykyistä tehokkaammin. Viranomaisten ja kolmannen sektorin yhteisissä kehittämishankkeissa tulee varmistaa yhteistyön ja kumppanuuden aito ja tasapuolinen kehittäminen. Samalla on tärkeä varmistaa, että yhteistyö perustuu selkeään roolijakoon ja sopimuksiin.

Rahoitettavat toimet

Ohjelmasta rahoitetaan hankkeita, joissa toteutetaan erityisesti seuraavanlaisia toimenpiteitä:

Kotoutumisen tukeminen

Rahaston avulla tuetaan erityisesti haavoittuvassa asemassa olevien kolmansien maiden kansalaisten, kuten lasten, syrjäytymisvaarassa olevien nuorten, lasten kanssa kotona olevien vanhempien, luku- ja kirjoitustaidottomien, vammaisten ja muuten erityistä tukea tarvitsevien, kotoutumista toimin, joissa lisätään yhteiskuntatietoisuutta, yhteiskunnallisia ja työelämässä tarvittavia valmiuksia. Toimien avulla pyritään parantamaan kohderyhmän työmarkkina-asemaa. Hankkeissa voidaan esimerkiksi suunnitella räätälöityä, henkilöiden erityistarpeisiin ja elämäntilanteisiin soveltuvaa kielikoulutusta tai perehdyttävää koulutusta, kuten yhteiskunnan pelisääntöihin opastavaa koulutusta tai kirjallisen toimimisen sekä sähköisen asioinnin kulttuuria, joiden avulla helpotetaan asioimista ja oikeanlaisen kielen käyttämistä erilaisissa tilanteissa.

Kuntien vastaanottovalmiuksia parannetaan ja kotouttamispalveluita kehitetään kunnissa myös vahvistamalla kuntatyöntekijöiden osaamista ja kuntien resursseja vastaanoton ja kotouttamisen edistämiseksi, lisäämällä kuntien ja ELY-keskusten tietoutta mm. pakolaisten

lähtöolosuhteista ja erityistarpeista sekä tehostamalla eri toimijoiden yhteistyötä. Kehittämistoimissa painotetaan yhteistyötä kolmannen sektorin toimijoiden kanssa. Rahoitettavissa toiminnoissa huomioidaan tarpeet sekä suomen- että ruotsinkieliselle koulutukselle ja tiedonsaannille.

Yksi keskeinen painopiste on laadukkaiden alkuvaiheen toimenpiteiden kehittäminen vahvistamalla samalla kansalaisjärjestöjen roolia kotouttamispalvelujen tarjoajana. Pyrkimyksenä on kehittää joustavia uusia työmuotoja, tehostaa yhteistyötä sekä mallintaa paikallistason monialaisen yhteistyön järjestämistä kunnissa. Samalla tuetaan yhdenvertaisuuden toteutumista palvelujärjestelmässä luomalla toimintamuotoja, joissa maahanmuuttajat ja heidän järjestönsä osallistuvat kumppanuudessa viranomaisten kanssa kotouttamistoimien kehittämiseen sekä toimivat kolmansista maista tulevien maahanmuuttajien kotoutumisen tukena. Rahoitettavia toimia voivat olla esimerkiksi kunta- ja järjestötoimijoiden yhteistyön kehittäminen yhteisten esiselvitysten ja verkostoyhteistyön avulla. Alkuvaiheen toiminnoissa voidaan kehittää esimerkiksi neuvontaa, ohjausta ja kielikoulutusta, sekä maahanmuuttajien verkostoitumista, vertaisryhmiin hakeutumista ja uusia toimintatapoja, kuten mentorointia. Toimien toteuttamisessa tulee välttää päällekkäisyydet ESR-hankkeiden kanssa.

Kolmansista maista tulevien maahanmuuttajien terveyden, hyvinvoinnin ja elämänhallinnan edistämiseksi kehitetään, testataan ja levitetään toimintamuotoja ja työmenetelmiä, esim. heille soveltuvia sosiaali- ja terveystoimintoja sekä ennaltaehkäisevää ja kuntouttavaa työtä sekä madaltamalla esim. kansalaistoimintaan tai kunnallisen nuorisotyön tarjontaan osallistumisen kynnystä.

Kolmansista maista tulevien maahanmuuttajien osallisuutta lisätään, heidän ja vastaanottavan yhteiskunnan välistä vuorovaikutusta parannetaan ja hyviä etnisiä suhteita yhteistyössä viranomaisten ja järjestöjen kesken edistetään luomalla, testaamalla, mallintamalla ja levittämällä yhteistoiminnan malleja. Kolmansien maiden kansalaisten osallisuuden lisäämiseksi nuorisotyössä sekä liikunta- ja kulttuuritoimissa voidaan tukea esimerkiksi kehittämällä ohjaavaa työtä ja toimintaa, joka huomioi kulttuurit, sukupuolisensitiivisyyden, eri ikäluokat ja tasa-arvon, sekä madaltaa osallistumisen kynnystä. Työntekijöille voidaan järjestää koulutusta liittyen sukupuolisensitiivisyyden ja kulttuurien huomioimiseen kotouttamisen alkuvaiheen toiminnoissa. Eri toimialojen ja seurojen toimintaa tulee koordinoita niin, että erityisryhmät huomioidaan ja mahdollisuudet lajikokeiluihin ja harrastustoimintaan taataan myös erityisryhmille. Kulttuuritoimissa voidaan tukea esimerkiksi hankkeita, joissa lisätään ja hyödynnetään kulttuurin ja vapaa-ajan tasa-arvoa ja osallisuutta edistäviä vaikutuksia. Rahoitettavia toimia voivat olla esimerkiksi kirjastojen, museoiden tai muiden vapaa-ajan palveluiden kehittäminen palvelemaan kolmansien maiden kansalaisia sekä työntekijöille suunnattavat tasa-arvokoulutukset.

Viranomaisten ja kolmansien maiden kansalaisten välistä vuoropuhelua edistetään toimilla, jotka madaltavat kynnystä asioida viranomaisten kanssa ja edistävät viranomaisia kohtaan tunnettua luottamusta.

Pyrkimyksenä on lisätä luottamusta suomalaista demokraattista ja poliittista järjestelmää kohtaan sekä tukea kolmansien maiden kansalaisten kansalaisaktiivisuutta ja yhdenvertaisia vaikuttamismahdollisuuksia. Tähän pyritään rahoittamalla esimerkiksi paikallistasolla toteutettavia tehokkaita tiedotustoimia, dialogia ja foorumeita sisältäviä hankkeita sekä niiden tuloksia levittäviä ja näkyvyyttä lisääviä valtakunnallisia hankkeita. Rahoituksen avulla tuetaan myös maahanmuuttajajärjestöjen itse toteuttamia, osallisuutta edistäviä hankkeita.

Tulokset

Tavoiteltuna tuloksena alkuvaiheen kotouttamistoimet sekä yhteistyö kotoutumistoimissa tehostuvat ja kotoutumistyön laatu paranee. Eri toimijoiden roolit selkiytyvät ja yhdenvertaisuus vahvistuu. Kotouttamistoimiin osallistuvien osaaminen ja taidot alkuvaiheen kotoutumistoimiin liittyen ovat lisääntyneet. Kuntien osalta vastaanottovalmius paranee ja resurssit, palvelut ja työmallit kehittyvät. Tietous maahanmuuttajien tarpeiden tunnistamisesta on lisääntynyt ja tiedonsaanti ja -kulku ovat kehittyneet. Tuloksena syntyy uudenlaisia, paikallisiin tarpeisiin soveltuvia ja laadukkaita alkuvaiheen toimenpiteitä järjestöjen ja viranomaisten yhteistyönä.

Haavoittuvassa asemassa olevien kohderyhmien kotouttamisessa tuloksena syntyy kestäväään käyttöön soveltuvaa ja laajempaan käyttöön levitettävää kohderyhmän tarpeet huomioivaa koulutusta tai kielikoulutuksen ja perehdytyksen malleja. Pitkällä aikavälillä kohderyhmän yhteiskuntatietoisuus ja valmiudet ovat lisääntyneet.

Maahanmuuttajien osallisuuden, kansalaisaktiivisuuden ja vaikuttamismahdollisuuksien lisäämiseen ja osallistumisen kynnyksen madaltamiseen on syntynyt yhteistoiminnan malleja. On kehitetty konkreettisia keinoja edistää maahanmuuttajien, erityisesti nuorten aktiivista osallistumista vapaa-ajan toimintaan ja uusia toimintamalleja ja työmenetelmiä esimerkiksi maahanmuuttajien parissa tehtävään nuorisotyöhön. Pitkällä tähtäimellä osallisuus, vaikuttamismahdollisuudet ja kansalaisaktiivisuus lisääntyvät.

Tuensaajat

Kansallisen tavoitteen 2.2. mukaisissa toimissa tuensaajina voivat olla kansalliset, alueelliset ja paikalliset viranomaiset, kolmannen sektorin toimijat, koulutusorganisaatiot sekä yleishyödylliset yritykset.

Rahoitus ja aikataulu

Kansalliseen tavoitteeseen 2.2. on kansallisessa ohjelmassa varattu rahoitusta ohjelmakaudelle yhteensä 5 935 130,60 euroa.

	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
2.2. Kotoutuminen	0,00	1 483 782,65	1 187 026,12	1 068 323,51	890 269,59	712 215,67	593 513,06

Kansallinen tavoite 2.3: Valmiuksien kehittäminen

Tavoitteet

Kansallisen tavoitteen 2.3. keskeisenä tavoitteena on kehittää maahanmuuttohallinnon toimintaa parantamalla viranomaisten välistä yhteistyötä ja maahanmuuton seurantaan sekä yksinkertaistamalla lupamenettelyjä. Pyrkimyksenä on myös kehittää maahanmuuton tilastointia ja analyysitoimintaa sekä seurata strategioiden toteutumista. Maahanmuuton tulevaisuus 2020 -strategian mukaisesti Suomen maahanmuuttopolitiikan toimeenpanolla tähdätään osaltaan maahantulomenettelyjen selkeyteen ja toimivuuteen.

Maahanmuuton alkuvaiheeseen liittyy poikkihallinnollisen lupaprosessin lisäksi muita viranomaisasiointoja ja rekisteröintilanteita, joissa maahanmuuttaja joutuu esittämään osittain samoja selvityksiä eri viranomaisille. Jotta laillista maahanmuuttoa voidaan tukea ja vastata kasvavaan maahanmuuttoon, on tarpeen kehittää viranomaismenettelyjä ja -yhteistyötä sekä pyrittävä kertaalleen viranomaisrekisteriin kerätyn tiedon hyödyntämiseen muissa/seuraavissa viranomaisasioinneissa.

Kotouttamisen kehittäminen ja maahanmuuttajien kotoutumisen edistäminen sekä resurssien kohdentaminen edellyttävät myös kotouttamisen toimeenpanon ja vaikutusten aiempaa tarkempaa seurantaan. Sisäasiainministeriön maahanmuutto-osaston kotouttamisyksikössä kehitettiin vuosina 2009 ja 2010 aiemman kehittämistyön pohjalta kotouttamisen, kotoutumisen ja etnisten suhteiden seurantajärjestelmä, josta saadun tiedon pohjalta kootaan säännöllisesti kotoutumisen tilan kokonaiskatsaus päätöksenteon taustaksi ja tueksi. Seurantajärjestelmä otettiin käyttöön vuoden 2012 aikana ja ensimmäinen kokonaiskatsaus valmistui vuonna 2013. Olemassa olevan maahanmuuttajien kotoutumisen seurantajärjestelmän välineiden avulla ei saada kaikkea kotoutumiseen liittyvää tietoa, vaan lisäksi tarvitaan myös erillisiä selvityksiä ja tutkimuksia. Kehitetty

seurantajärjestelmä ei myöskään tuota tietoa kotouttamistoimenpiteiden tai -palvelujen kustannustehokkuudesta. Lisäksi tarvitaan enemmän tietoa kotouttamisohjelmien ja toimenpiteiden sekä palveluiden vaikuttavuudesta paikallistasolla.

Toimien tavoitteena on saada entistä parempaa ja yksityiskohtaisempaa tietoa ulkomaisen työvoiman todellisesta tarpeesta. Tämä edellyttää työvoiman maahanmuuttoa koskevan tilastotiedon ja analyysitoiminnan kehittämistä. Yksityiskohtaisempi ja laadukas tieto toimii pohjana nykyisen lupamenettelyn läpikäymiselle ja analysoinnille. Näin havaitaan mahdolliset tarpeet järjestelmän parantamiselle ja lainsäädäntömuutoksille. Tällä tavoin tuetaan myös joustavaa lupamenettelyä.

Maahanmuuton kasvaessa on viranomaismenettelyjä tehostettava. Turvapaikka-, maahanmuutto- ja kotouttamisrahaston ohjelman tavoitteena on tukea viranomaisten lupamenettelyjen tehostamista toimilla, joiden avulla kehitetään tietojärjestelmiä ja lisätään asiakkaiden mahdollisuuksia sähköiseen asiointiin. Toimien avulla on tarpeen kehittää asiakasneuvontaa monikanavaisesti sekä ylläpitää ja kehittää prosesseihin osallistuvien viranomaisten osaamista teknologisia ratkaisuja hyödyntäen. Myös viranomaisyhteistyötä eri lupaprosesseissa ja valvonnassa tulee kehittää ja lisätä prosessin omistajuutta ja läpinäkyvyyttä.

Kansallisen viranomaisyhteistyön ohella tavoitteena on lisätä yhteistyötä muiden jäsenvaltioiden kanssa myös laillisen maahantulokanavien väärinkäytön ja laittoman maahanmuuton torjumiseksi. Riskiprofiilihakijoiden tunnistamiseen ja seulontaan liittyviä yhteistyömahdollisuuksia tulisi kehittää. Tämä koskee erityisesti lähialueita. Etenkin viime aikoina on noussut esille myös Euroopan sisäisiä laittoman maahanmuuton virtoja koskevan tiedon merkitys laittoman maahanmuuton ehkäisemisessä. Tiedossa on, että yli 90 prosenttia Suomeen suuntautuvasta laittomasta maahanmuutosta tapahtuu sisärajojen kautta.

Rahoitettavat toimet

Ohjelmasta rahoitetaan hankkeita, joissa toteutetaan erityisesti seuraavanlaisia toimenpiteitä:

Maahanmuuttohallinnon kehittäminen

Maahanmuuttohallintoa, erityisesti lupamenettelyjä, kehitetään parantamalla viranomaisten poikkihallinnollista yhteistyötä sekä maahanmuuton seurantaa, tilastointia ja tietojen vaihtoa. Sähköisiä asiointimahdollisuuksia laajennetaan, lupa-asiakirjoja ja henkilöidentifiointia kehitetään ja lupamenettelyjä yksinkertaistetaan asioinnin sujuvoittamiseksi ja helpottamiseksi, sekä palvelun tavoittamisen parantamiseksi. Samalla prosessin avoimuus, läpinäkyvyys ja oikeusvarmuus lisääntyvät. Palvelujen ja niiden saatavuuden kehittämisessä huomioidaan kolmansista maista tulevien maahanmuuttaja-

asiakkaiden lähtökohdat ja palvelutarpeet. Lisäksi kehitetään sähköistä asiointipalvelujärjestelmää ja asiakkaiden valmiuksia siinä toimimiseksi.

Rahaston tuella pyritään myös parantamaan maahanmuuttajien sähköistä neuvontaa ja asiakaspalvelua kehittämällä e-asioinnin ratkaisuja lupamenettelyjen nopeuttamiseksi esimerkiksi mahdollistamalla asiakirjaliikenteen hoitaminen sähköisesti. Viranomaisten toimintatapoja pyritään kehittämään ja asiakkaiden valmiuksia toimia sähköisessä asiointiympäristössä parantamaan järjestämällä niin viranomaisille kuin maahanmuuttajille kohdennettua tiedotusta ja koulutusta sähköisestä asioinnista.

Tuen painopisteenä on myös maahanmuuton tilastoinnin ja analyysitoiminnan sekä työkalujen kehittäminen ja strategioiden seuranta esimerkiksi tilasto- ja tutkimustiedon saatavuutta ja käyttöä kehittämällä. Lisäksi hankitaan päätöksentekoa koskevaa tutkimustietoa.

Maahanmuuttojärjestelmän eheyden turvaaminen

Maahanmuuton viranomaismenettelyjä kehitetään syventämällä yhteistyötä maahanmuuttohallinnon, poliisin ja rajavartiolaitoksen kesken sekä kehittämällä yhteistyötä muiden jäsenvaltioiden kanssa maahanmuuttojärjestelmän eheyden turvaamiseksi ja laillisen maahanmuuton edistämiseksi. Tähän liittyvät myös toimet maahanmuuttojärjestelmän eheyden turvaamiseksi, joilla tehostetaan lupaedellytysten (ml. asiakirjojen) selvittämistä sekä yhteistyötä ja tiedonvaihtoa muiden jäsenvaltioiden kanssa.

Kotoutumisen seurannan kehittäminen

Kotouttamisen ja hyvien etnisten suhteiden seuranta kehitetään edelleen erityisesti alue- ja paikallistasolla mm. kotouttamislain toimeenpanon arvioinnin ja seurannan tehostamiseksi. Yhtenäisiä alueellisia ja paikallisia indikaattoreita ja seurantamalleja kehittämällä ja määrittämällä parannetaan kotouttamisen ja hyvien etnisten suhteiden toimeenpanon ohjausta ja toimenpiteiden vaikuttavuuden arviointia.

Esimerkkejä tuensaajista

Kansallisen tavoitteen 2.3. mukaisissa toimissa tuensaajina voivat olla kansalliset, alueelliset ja paikalliset viranomaiset, kolmannen sektorin toimijat, koulutusorganisaatiot sekä yleishyödylliset yritykset.

Tulokset

Tavoiteltuna tuloksena on, että maahanmuuttopolitiikan menettelyt ovat parantuneet erityisesti lupamenettelyjen osalta ja saatavilla on ajantasaista tilasto- ja tutkimustietoa. Viranomaisten välinen yhteistyö, yhteistyö muiden jäsenvaltioiden kanssa ja yhteistyö kansalaisjärjestöjen kanssa ovat parantuneet maahanmuuttojärjestelmän eheyden turvaamiseksi ja laillisen maahanmuuton edistämiseksi. Alueelliselle ja paikalliselle tasolle on kehitetty yhtenäiset kotoutumisen ja hyvien etnisten suhteiden indikaattorit ja seurantamallit.

Rahoitus ja aikataulu

Kansalliseen tavoitteeseen 2.3. on kansallisessa ohjelmassa varattu rahoitusta ohjelmakaudelle yhteensä 2 331 658,44 euroa.

	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
2.3. Valmiuksien kehittäminen	0	582 914,61	466 331,69	419 698,52	349 748,77	279 799,01	233 165,84

Erityistavoite 3: Paluu

Kansallisen ohjelman erityistavoitteessa 3 keskitytään vapaaehtoiseen paluuseen, uudelleenkotouttamistukijärjestelmän kehittämiseen, maastapoistamismenettelyjen kehittämiseen sekä paluun seurantaan ja uudelleenkotoutumisen jälkiseurantaan liittyviin toimintoihin. Erityistavoitteen tarkempi kuvaus löytyy kansallisesta ohjelmasta. Erityistavoite on jaettu kolmeen kansalliseen tavoitteeseen, joiden puitteissa toteutettavat toimenpiteet aikatauluineen ja rahoituksineen on kuvattu alla.

Kansallinen tavoite 3.1: Paluun liitännäistoimenpiteet

Tavoite

Kansallisen tavoitteen 3.1. keskeisiä aihekokonaisuuksia ovat vapaaehtoisen paluun järjestelmän kehittäminen sekä säilöönnoton sisällön ja sen vaihtoehtojen kehittäminen.

Paluudirektiivin mukaisesti vapaaehtoinen paluu on ensisijainen paluun muoto. Vapaaehtoisen paluun järjestelmän vakiinnuttamista koskevalla lainsäädäntöhankkeella on luotu edellytykset vapaaehtoisen paluun järjestelmän vakiinnuttamiseksi. Vakiinnutetussa järjestelmässä turvapaikkahakemuksensa peruuttaneet tai kielteisen päätöksen saaneet turvapaikanhakijat pyritään ohjaamaan poistumaan tuettuina vapaaehtoisesti.

Kielteisestä turvapaikkapäätöksestä johtuvat käännetykset pyritään panemaan täytäntöön nykyistä nopeammin. Vapaaehtoisen paluun järjestelmän vakiinnuttamisen tavoitteena on, että yhä useampi maasta poistamispäätöksen saanut palaa vapaaehtoisesti ja että järjestelmä tukee pysyvää uudelleenkotoutumista. On tarpeen kehittää toimiva ja mahdollisimman kustannustehokas vapaaehtoisen paluun järjestelmä, joka ei kannusta väärinkäytöksiin. Vapaaehtoisen paluun järjestelmän kehittämisessä selvitetään mahdollisuuksia hyödyntää lähtömaatietoa vapaaehtoisen paluun eri vaiheissa. Vapaaehtoisen paluun järjestelmän vakiinnuttamisessa hyödynnetään myös ohjelmakaudella 2007-2013 paluurahaston osarahoituksella toteutettujen, vapaaehtoisen paluuohjelman kehittämiseen keskittyneiden hankkeiden tuloksia. Hankkeissa tunnistettiin kehittämistarpeita etenkin paluuavustuksen osalta, jotta kestävä uudelleenkotoutumista voitaisiin edistää ja seurata.

Ulkomaalaislain säilöönottoa koskevien säännösten tarkistamista koskeva hanke on valmistellut hallitusohjelman edellyttämiä muutoksia ulkomaalaislakiin sekä lakiin säilöön otettujen ulkomaalaisten kohtelusta ja säilöönottoyksiköstä. Ehdotukset koskevat mm. lasten säilöönoton yksityiskohtaisempaa sääntelyä ja EU säädöksistä johtuvia muutoksia. Tämän vuoksi on tarve toteuttaa toimia, joilla voidaan kokeilla ja kehittää innovatiivisesti viranomaisyhteistyötä, säilöönoton sisältöä ja erilaisia, tulevaisuudessa mahdollisia säilöönnotolle vaihtoehtoisia turvaamismuotoja. Näitä toimia toteutetaan rahaston rahoituksella.

Kansallisen tavoitteen 3.1. toimien lopullisia kohderyhmiä ovat kolmansien maiden kansalaiset, jotka ovat hakeneet kansainvälistä suojelua ja päättävät palata vapaaehtoisesti, tai jotka kansainvälistä suojelua koskevan kielteisen päätöksen saatuaan eivät enää täytä jäsenvaltioon saapumisen tai jäämisen ehtoja. Kohderyhmään kuuluvat myös tilapäistä suojelua saaneet henkilöt.

Rahoitettavat toimet

Vapaaehtoisen paluun järjestelmän vakiinnuttamiseen liittyvät sekä sitä tukevat ja täydentävät toimet

Rahastosta tuetaan toimia, joiden tavoitteena on edistää vapaaehtoisen paluun järjestelmän vakinaistamista viranomaisten ohjaamaksi toiminnaksi sekä tukea ja sitä kautta edistää mm.

kielteisen turvapaikkapäätöksen saaneiden ja turvapaikkahakemuksensa peruuttaneiden ulkomaalaisten vapaaehtoista paluuta heidän kotimaahansa tai pysyvään asuinmaahansa.

Vapaaehtoinen paluu vakiinnutetaan hallinnollisesti viranomaistoiminnoiksi Maahanmuuttovirastossa ja vastaanottokeskuksissa. Järjestelmän ja siihen liittyvien prosessien vakiinnuttamiseksi ja kehittämiseksi tuetaan toimintoja, joiden avulla lisätään vapaaehtoisen paluun järjestelmään liittyvien asianosaisten viranomaisten osaamista, työnjakoa ja -menetelmiä prosessin kaikissa vaiheissa. Rahoituksen avulla myös lisätään yleisesti asianosaisten viranomaisten tietoisuutta vapaaehtoisesta paluusta sekä kehitetään viranomaisten omia tiedotustoimia ja tehokasta kohderyhmien palveluihin ohjaamista. Tähän liittyen tuetaan myös tiedonvaihtoa ja verkostoitumista viranomaisten sekä kansalaisjärjestöjen kesken. Rahoitettavia toimia ovat esimerkiksi toimivaltaisten viranomaisten henkilöstön koulutus, ohjeiden laatiminen toimijoille sekä kohderyhmälle suunnattavan neuvonnan kehittäminen. Kansallisen tavoitteen kautta tuetaan myös vapaaehtoisen paluun toimeenpanoon tarvittavien tietojärjestelmämuutosten toteuttamista.

Vakiinnutettavan viranomaistoiminnan kehittämisen ohella voidaan tukea täydentäviä toimia, kuten muiden viranomaisten tai järjestöjen toimintaa, jonka tavoitteena on osaltaan tukea ja edistää vakiinnutettavan vapaaehtoisen paluun järjestelmää. Rahoitettavia toimintoja voivat olla esimerkiksi järjestöjen toteuttamat toimet, kuten kohderyhmille suunnattu etsivä työ, neuvonta sekä tiedon jakaminen vapaaehtoisen paluun järjestelmästä.

Säilöönoton sisällön ja sen vaihtoehtojen kehittämiseen liittyvät toimet

Säilöönoton sisältöjä ja säilöönoton vaihtoehtoja sekä viranomaisyhteistyötä kehitetään toteuttamalla toimia, joilla varmistetaan uuden lainsäädännön tehokas toimeenpano ja joissa huomioidaan lainsäädännön sisältämät ihmisoikeusvelvoitteet ja lapsen edun arviointi. Rahoitettavia toimia ovat esimerkiksi lainsäädäntöuudistuksesta tiedottaminen, henkilöstön ja muiden toimijoiden koulutus, säilöönoton sisällön sekä sille vaihtoehtoisten turvaamistoimenpidemuotojen kehittäminen ja toteuttaminen mukaan lukien tarvittavat laite- ja järjestelmähankinnat.

Tulokset

Tavoiteltuna tuloksena on, että vapaaehtoisen paluun järjestelmä on vakiinnutettu, siihen liittyvät käytännöt ja prosessit toimivat sujuvasti ja vapaaehtoinen paluu vaihtoehtona viranomaisen täytäntöönpanemille paluille on lisääntynyt. Vapaaehtoisesta paluusta on saatavilla riittävästi tietoa sekä viranomaisille, järjestöille että palaajille. Palaajille tarjottavaa laadukasta ja monikielistä neuvontaa on saatavilla. Säilöönoton sisältöä on kehitetty ja käytössä on vaihtoehtoisia turvaamistoimenpidemuotoja.

Esimerkkejä tuensaajista

Kansallisen tavoitteen 3.1. mukaisissa toimissa tuensaajina voivat olla kansalliset, alueelliset ja paikalliset viranomaiset, kolmannen sektorin toimijat, koulutusorganisaatiot sekä yleishyödylliset yritykset.

Rahoitus ja aikataulu

Kansalliseen tavoitteeseen 3.1. on kansallisessa ohjelmassa varattu rahoitusta ohjelmakaudelle yhteensä 1 695 751,61 euroa.

	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
3.1. Liitännäis-toimenpiteet	0	423 937,90	339 150,32	305 235,29	254 362,75	203 490,19	169 575,16

Kansallinen tavoite 3.2: Paluutoimenpiteet

Tavoitteet

Kansallisessa tavoitteessa 3.2. keskeisenä tavoitteena on vapaaehtoisen paluun järjestelmän tehokas toimeenpano ja jatkokehittäminen. Kansallisen tavoitteen alla keskitytään myös maastapoistamisprosessin parantamiseen ja nopeuttamiseen kehittämällä henkilöllisyyden selvittämistä ja matkustusasiakirjojen hankintaa sekä kehittämällä yhteistyötä

viranomaisten kesken niin Suomessa kuin edustustojen ja kolmansien maiden viranomaisten kanssa.

Kasvava rajaliikenne ja maahanmuutto tuovat haasteita viranomaistoiminnalle laittoman maahanmuuton torjumisessa. Usein käytetty tapa tulla laittomasti maahan on käyttää asiakirjoja, jotka eivät kaikilta osin vastaa todellisuutta. Jälkikäteinen maassaoloedellytysten selvittäminen ja laittomasti maahan tulleen henkilön maastapoistamiseen liittyvät toimet työllistävät usein monia viranomaisia ja aiheuttavat kustannuksia.

Maastapoistettavien henkilöllisyyden selvittäminen ja matkustusasiakirjojen hankinta tiettyihin maihin on haasteellista ja hidasta ja osin tästä syystä viiveet poistamisessa kasvavat. Paluurahaston tuella on toteutettu hankkeita, joissa on kehitetty maastapoistamisen prosesseja ja yhtenäisten ja toimivien mallien kehittämistä on tarpeen jatkaa.

Palautusten kannalta haasteellisten maiden osalta tavoitteena on lyhentää täytäntöönpanoviiveitä. On tarpeen luoda ja kehittää suoria kontakteja haasteellisten kohdemaiden edustustoihin ja palautettavien maahanpääsystä vastaaviin viranomaisiin kohdemaissa. Identifioimattomien ja heikosti identifioitujen maastapoistettavien palautuksia tulee tehostaa. Samoin on tarpeen kehittää myös yhteistyötä Suomen edustojen kanssa maastapoistettavien identifioimiseen ja tarvittavien matkustusasiakirjojen hankkimiseen liittyvissä asioissa. Poliisille ja muille viranomaisille on tarpeen luoda malleja ja työkaluja maastapoistettavien identifioimiseen. Hyviä käytäntöjä luodaan myös kehittämällä viranomaisyhteistyötä. Hyväksi havaitut identifioimismallit tulee hyödyntää myös maassaolon edellytysten selvittämisen sekä turvapaikkaprosessin alkuvaiheessa.

Yhteistyötä viranomaisten kesken Suomessa sekä kolmansien maiden viranomaisten ja Suomen edustustojen kanssa mm. maastapoistamisprosessin nopeuttamiseksi ja parhaiden käytäntöjen saamiseksi tulee lisätä.

Säännöksillä ja toimivalla paluujärjestelmällä pyritään varmistamaan se, että Suomeen ei synny ilman maassaolo-oikeutta oleskelevien ihmisten joukkoa. Vapaaehtoista paluuta pidetään ensisijaisena vaihtoehtona.

Rahoitettavat toimet

Vapaaehtoisen paluun prosessien kehittäminen

Rahoitettavien toimien avulla varmistetaan vapaaehtoisen paluun järjestelmän tehokas toimeenpano ja kehitetään vapaaehtoisen paluun prosesseja. Haavoittuvassa asemassa olevien henkilöiden erityistarpeet huomioidaan kehittämällä tukemisen muotoja

yksilöllisten tarpeiden mukaan. Muiden maiden paluujärjestelmistä, paluutukijärjestelmistä ja -käytännöistä hankitaan tietoa ja toteutetaan seuranta. Paluutukijärjestelmää kehitetään siten, että sillä voidaan tarvittaessa pyrkiä tehostamaan vapaaehtoisia paluita tiettyihin kohdemaihin tai tiettyjen kohderyhmien osalta.

Vapaaehtoisen paluun palaajien matkajärjestelyjä kehitetään laadukkaan ja kustannustehokkaan palvelun varmistamiseksi esimerkiksi hankkimalla tietoa muiden maiden vastaavista järjestelyistä ja seuraamalla niiden kehittämistä.

Maastapoistamisprosessin kehittäminen

Maastapoistamisprosessia parannetaan niiden kolmansien maiden kansalaisten osalta, joiden maassaolon edellytykset eivät täyty, ja jotka eivät ole palanneet vapaaehtoisesti mm. kehittämällä maastapoistettavien henkilöllisyyden selvittämistä ja matkustusasiakirjojen hankintaa palautusten täytäntöönpanoviiveiden lyhentämiseksi, ml. sähköisten työkalujen kehittäminen.

Yhteistyötä viranomaisten kesken Suomessa sekä kolmansien maiden viranomaisten ja Suomen edustustojen kanssa kehitetään mm. maastapoistamisprosessin nopeuttamiseksi ja parhaiden käytäntöjen vaihtamiseksi verkostoitumalla ja tiedonvaihtoa kehittämällä

Tulokset

Tavoiteltuna tuloksena vapaaehtoisen paluun järjestelmää toimeenpannaan tehokkaasti ja haavoittuvassa asemassa olevien erityistarpeet on huomioitu. Maastapoistamisprosessi on nopeutunut ja yhteistyötä viranomaisten ja kolmansien maiden välillä on kehitetty.

Esimerkkejä tuensaajista

Kansallisen tavoitteen 3.2. mukaisissa toimissa tuensaajina voivat olla kansalliset, alueelliset ja paikalliset viranomaiset, kolmannen sektorin toimijat, koulutusorganisaatiot sekä yleishyödylliset yritykset.

Rahoitus ja aikataulu

Kansalliseen tavoitteeseen 3.2. on kansallisessa ohjelmassa varattu rahoitusta ohjelmakaudelle yhteensä 2 119 689,53 euroa.

	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
3.2. Paluutoimen- piteet	0,0	529 922,38	423 937,91	381 544,12	317 953,43	254 362,74	211 968,95

Kansallinen tavoite 3.3: Yhteistyö

Tavoitteet

Kansallisen tavoitteen 3.3. alla kehitetään uudelleenkotoutumistuen käytön jälkiseurantaa ja arviointia sekä kartoitetaan ja toteutetaan niihin liittyviä yhteisiä toimia lähtömaissa. Pyrkimyksenä on myös selvittää toteutusmahdollisuuksia sekä toteuttaa muiden jäsenvaltioiden kanssa yhteisiä uudelleenkotoutumishankkeita lähtömaissa. Yhteisten toimien avulla voitaisiin tehostaa kestävästä uudelleenkotoutumista. Lisäksi voidaan selvittää mahdollisuuksia toteuttaa yhteisiä toimia, joiden kautta voitaisiin vahvistaa kolmansien maiden osallistumista takaisinottosopimusten ja paluuyhteistyöpöytäkirjojen täytäntöönpanoon. Palauttamisen tehokkuutta on tarpeen tutkia ja analysoida tarpeellisten tietojärjestelmien avulla. Tarkoituksena on myös kehittää palautusten valvonnan suunnittelua ja toteutusta.

Rahoitettavat toimet

Tilastointiin, analysointiin ja maatiedon hankintaan liittyvät toimet

Tilastointia ja analysointia kehitetään ja tilastoinnista vastaavia koulutetaan, jotta saadaan luotettavaa tietoa laittomasta maahantulosta, maastapoistamisesta ja sen kehityksestä.

Paluun ja palauttamisen eri vaiheiden kannalta relevantin maatiedon hankintaa kehitetään mm. hankkimalla ja analysoimalla tietoa terveyden- ja sairaanhoidon tasosta sekä oikeusjärjestyksestä kohdevaltioissa.

Vapaaehtoisen paluun kautta kotimaihinsa palanneiden henkilöiden jälkiseurantaa ja monitorointia kehitetään niin, että sen kautta saatavaa tietoa voidaan hyödyntää vapaaehtoisen paluun järjestelmän ja tukien jatkokehittämisessä.

Palautusten valvontaan liittyvät toimet

Palautusten valvonnan suunnittelua, käynnistämistä ja kehittämistä tuetaan mm. vertaamalla valvonnan hyviä käytäntöjä ja kehittämällä toimintatapoja sekä asiaan liittyvää koulutusta viranomaisille. Tavoitteena on kehittää maasta poistamisen valvontaa, lisätä toiminnan läpinäkyvyyttä ja vahvistaa sekä palautettavien että heidän saattajiensa oikeusturvaa.

Uudelleenkotoutumiseen liittyvät toimet

Uudelleenkotoutumisen tukemiseen, jälkiseurantaan ja arviointiin liittyen toteutetaan toimia, joihin voidaan lukea mukaan yhteiset hankkeet lähtömaissa. Lähtömaittain tai tiettyihin maihin kohdistettua uudelleenkotoutumista tukemalla voidaan edesauttaa henkilöiden pysyvää paluuta kotimaihinsa ja edistää yhteistyötä lähtömaiden viranomaisten kanssa mm. paluuseen tarvittavien asiakirjojen järjestämisessä. Rahaston tuella selvitetään mahdollisuuksia toteuttaa muiden jäsenvaltioiden kanssa yhteisiä uudelleenkotoutumishankkeita lähtömaissa kestävän uudelleenkotoutumisen tehostamiseksi. Samalla selvitetään myös mahdollisuuksia toteuttaa yhteisiä toimia, joiden kautta voitaisiin vahvistaa kolmansien maiden osallistumista takaisinottosopimusten ja paluuyhteistyöpöytäkirjojen täytäntöönpanoon.

Tulokset

Tavoiteltuna tuloksena paluuseen ja maastapoistamiseen liittyvä tilastointi ja analyysitoiminta ovat kehittyneet ja relevanttia maatietaa on saatavilla. Palautusten valvontaa ja uudelleenkotoutumista on kehitetty.

Tuensaajat

Kansallisen tavoitteen 3.3. mukaisissa toimissa tuensaajina voivat olla kansalliset, alueelliset ja paikalliset viranomaiset, kolmannen sektorin toimijat, koulutusorganisaatiot sekä yleishyödylliset yritykset.

Rahoitus ja aikataulu

Kansalliseen tavoitteeseen 3.3. on kansallisessa ohjelmassa varattu rahoitusta ohjelmakaudelle yhteensä 1 059 844,73 euroa.

	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
3.3. Yhteistyö	0	264 961,18	211 968,95	190 772,05	158 976,71	127 181,37	105 984,47

Yhteenveto erityistavoitteiden rahoituksesta ja aikataulusta

	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	Yhteensä
1.1: Vastaanotto- ja turvapaikka-järjestelmät	0	1 324 805,94	1 059 844,75	953 860,27	794 883,56	635 906,85	529 922,38	5 299 223,75
1.2: Turvapaikka-politiikan arviointi	0	264 961,19	211 968,95	190 772,05	158 976,71	127 181,37	105 984,48	1 059 844,75
1.3: Uudelleen-sijoittaminen	0	211 968,95	169 575,16	152 617,64	127 181,37	101 745,10	84 787,58	847 875,80
Erityistavoite 1 yhteensä	0	1 801 736,08	1 441 388,86	1 297 249,96	1 081 041,64	864 833,32	720 694,44	7 206 944,30
2.1: Laillinen maahanmuutto	0	211 968,95	169 575,16	152 617,64	127 181,37	101 745,10	84 787,58	847 875,80
2.2: Kotoutumi-nen	0	1 483 782,65	1 187 026,12	1 068 323,51	890 269,59	712 215,67	593 513,06	5 935 130,60
2.3: Valmiuksien kehittäminen	0	582 914,61	466 331,69	419 698,52	349 748,77	279 799,01	233 165,84	2 331 658,44
Erityistavoite 2 yhteensä	0	2 278 666,21	1 822 932,97	1 640 639,67	1 367 199,73	1 093 759,78	911 466,48	9 114 664,84
3.1: Liitännäis-toimenpiteet	0	423 937,90	339 150,32	305 235,29	254 362,75	203 490,19	169 575,16	1 695 751,61
3.2: Paluu-toimenpiteet	0	529 922,38	423 937,91	381 544,12	317 953,43	254 362,74	211 968,95	2 119 689,53
3.3: Yhteistyö	0	264 961,18	211 968,95	190 772,05	158 976,71	127 181,37	105 984,47	1 059 844,73
Erityistavoite 3 yhteensä	0	1 218 821,46	975 057,18	877 551,46	731 292,89	585 034,30	487 528,58	4 875 285,87
Erityistavoitteet yhteensä	0	5 299 223,75	4 239 379,01	3 815 441,09	3 179 534,26	2 543 627,40	2 119 689,50	21 196 895,01

Tekninen tuki

Tavoitteet, toimenpiteet ja tulokset

Teknistä apua voidaan käyttää horisontaalasetuksen (EU) N:o 514/2014 artiklassa 20 säädetyin tavoin toimintaan, joka koskee rahaston kansallisen ohjelman valmistelua, hallinnointia, seuranta, arviointia, tiedotusta, viestintää, verkostoitumista, valvontaa ja tarkastuksia sekä toimenpiteitä, joilla vahvistetaan hallinnollisia valmiuksia rahastojen täytäntöönpanemiseksi.

Esimerkkejä tuensaajista

Rahaston vastuuviranomainen.

Rahoitus ja aikataulu

Rahaston vastuuviranomainen päättää vuosittain teknisen avun käyttöä koskevasta suunnitelmasta ja seuraa teknisen avun käyttöä sekä laatii teknistä apua koskevat selvitykset. Rahaston tarkastusviranomainen tarkastaa teknisen avun käyttöä.

5. Uudelleensijoittamiseen tarkoitetuista määrärahoista myönnettävän tuen tavoitteet ja painopisteet ja niiden mukaisesti toteutettavat toimet (vain AMIF)

5.1. Tausta

Turvapaikka-, maahanmuutto- ja kotouttamisrahastoon sisältyy jäsenvaltion perusrahoitusosuuden lisäksi erillinen uudelleensijoittamisohjelman määräraha (asetus xxx/2014, artikla 17), joka maksetaan jäsenvaltiolle vastaanotettujen uudelleensijoitettujen pakolaisten lukumäärän perusteella. Rahoitusosuus myönnetään jäsenvaltioille kahden vuoden välein ja korvauksen saamiseksi kyseisten pakolaisten on tullut saapua Suomeen kyseisellä ajanjaksolla. Yhdestä uudelleensijoitetusta pakolaisesta maksettava kertakorvaus on 6 000 euroa, tai unionin uudelleensijoittamisohjelman painopisteiden mukaisten ryhmien osalta 10 000 euroa per pakolainen.

Määrärahasta myönnettävän tuen osalta EU:n lainsäädäntöön ei sisälly tuen käytön osalta tavoitteita tai painopisteitä, joten ne on tarpeen määritellä kansallisesti rahaston kansallisessa toimeenpano-ohjelmassa.

5.2. Lähtötilannekuvaus

Sisäministeriö valmistelee vuosittain yhteistyössä ulkoasiainministeriön ja työ- ja elinkeinoministeriön kanssa esityksen valtioneuvostolle siitä, miltä alueilta Suomeen otetaan kiintiöpakolaisia. Esityksen pohjana ovat neuvottelut UNHCR:n kanssa ja sen Suomelle tekemä esitys. Vuodesta 2001 talousarviossa on varattu vuosittain määräraha 750 kiintiöpakolaisen vastaanottamiseksi. Suomi on päättänyt kasvattaa vuoden 2014

pakolaiskiintiötään 300 henkilöllä syyrialaispakolaisten auttamiseksi. Kansallisen uudelleensijoittamisohjelman eli ns. pakolaiskiintiön kohdentamispäätöksen valmistelun lähtökohtana on, että Suomi jatkaa pääsääntöisesti samojen pakolaisryhmien uudelleensijoittamista kuin mitä on uudelleensijoitettu aikaisempina vuosina. UNHCR:n tavoitteena on tiettyjä pakolaistilanteita priorisoimalla saada uudelleensijoittamistoiminta osaksi pakolaistilanteiden laajempaa suojelu- ja ratkaisustrategiaa. UNHCR on huomionnut esityksissään Suomen toiveen samojen pakolaisryhmien uudelleensijoittamisen jatkumisesta. Sekä Suomen että UNHCR:n kannalta on tärkeää säilyttää mahdollisimman linjakas systemaattisuus ja jatkuvuus Suomen uudelleensijoittamiskäytännössä.

Suomi painottaa erityisesti haavoittuvimpien ryhmien, kuten lapsiperheiden ja yksinäisten naisten uudelleensijoittamista. Pakolaiskiintiöön valitaan sellaisia henkilöitä, joiden kansainvälisen suojelun ja uudelleen sijoittamisen tarve on suurin.

Suomen vuotuisesta pakolaiskiintiöstä on tietty osa varattu hätätapauksille, jotka UNHCR arvioi joko erittäin kiireellisiksi (emergency) tai kiireellisiksi (urgent). UNHCR esittää hätätapauksina valittaviksi henkilöitä, joilla on kiireellinen uudelleensijoittamisen tarve suojelun tarpeen tai muiden esim. humanitaaristen tai lääketieteellisten syiden perusteella. Suomi on varannut vuosittaisessa pakolaiskiintiössään 100 paikkaa hätätapauksille. Tämä määrä on vakiintunut.

Pakolaisten kuntasijoitusta ja kotoutumista edesauttavat jo olemassa olevien, samoista pakolaisryhmistä koostuvien yhteisöjen kokemukset ja tuki. Kunnissa on pakolaisista jo useampien vuosien kokemus ja siitä syystä osaamista työskennellä näiden ryhmien vastaanotossa ja kotouttamisessa. Saatavilla on myös tulkkikapasiteettia mukaan lukien vastaanoton alkuvaiheessa välttämättömät kyseisiin harvinaisiin kieliin liittyvät asioimistulkkipalvelut.

Pakolaisten vastaanotto kunnissa on vapaaehtoista ja perustuu elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten kanssa tehtäviin vastaanottosopimuksiin. Kuntapaikkojen varmistamiseksi on tärkeä turvata riittävät resurssit pakolaisten vastaanottamiseen paikallistasolla. Suurimmat menot kuntasektorilla kohdistuvat sosiaali- ja terveystoimeen sekä opetus- ja kulttuuritoimeen. Kuntapaikkatarpeisiin ei viime vuosina ole täysin voitu vastata, mutta tilanne on parantunut viime aikoina.

Kiintiöpakolaisten vastaanottoa ja viranomaisten välistä yhteistyötä on kehitetty viime vuosina merkittävässä määrin Euroopan pakolaisrahastosta osarahoitetuilla hankkeilla. Kehittämistoimien ja rahallisen tuen tuloksena vastaanottoon on saatu mukaan uusia kuntia ja kuntapaikkatilannetta on saatu merkittävästi parannettua. Jatkossa on tärkeä hyödyntää saavutettuja tuloksia ja jatkaa toiminnan tukemista ja kehittämistä. Uudelleensijoittamisen määräraha on tarpeen kohdentaa ensisijaisesti sellaisiin tunnistettuihin tarpeisiin, joita tukemalla voidaan edistää pakolaisten uudelleensijoittamista.

5.3. Määrärahan käytön tavoitteet ja painopisteet

Erityistavoite 5. Suomen uudelleensijoittamisohjelman jatkuvuuden ja toimivuuden turvaaminen

Kiintiöpakolaispolitiikka on ja tulee jatkossakin olemaan keskeinen osa Suomen kansainvälisen suojelun politiikkaa. Uudelleensijoittamalla pakolaisia Suomi antaa signaalin siitä, että se osallistuu osana kansainvälistä yhteisöä kriisien helpottamiseen ja kansainväliseen vastuunkantoon. Suomi pyrkii pakolaisten uudelleensijoittamisessa jatkuvuuteen. Pakolaiskiintiön kohdentamispäätös tulee panna tehokkaasti täytäntöön ja varmistaa, että vuosittainen kiintiö voidaan täyttää UNHCR:n kanssa sovituissa aikamäärissä.

Uudelleensijoittamisohjelman toimeenpano on poikkihallinnollinen prosessi, johon osallistuu viranomaisten lisäksi kolmannen sektorin toimijoita. Viranomaisprosessia on tarpeen selkiyttää mm. yhteistyön sujuvoittamisen ja työnjaon selventämisen näkökulmasta. Kiintiöpakolaisten valintamenettelyä tulee kehittää ja arvioida.

Alkuvaiheen kotoutumisen parantamiseksi valituille kiintiöpakolaisille on tärkeä tarjota koulutusta jo ennen heidän maahantuloaan kulttuuriorientaatiokoulutuksen muodossa sekä maahan saapumisen jälkeen. Jatkossa tulee vahvistaa pakolaisten tiedoksisaantia suomalaisesta yhteiskunnasta.

Erityistavoite 6. Kiintiöpakolaisten kuntaan sijoittamisen toimivuuden varmistaminen

Keskeinen haaste on viime vuosina ollut pakolaisten kuntiin sijoittamisen vaikeutuminen. Kuntapaikkoja ei ole löytynyt riittävästi, ja myös kuntiin sijoittumisen odotusajat ovat olleet pitkät. Erityisesti hätätapauksille ei ole pystytty järjestämään kuntapaikkoja kohtuullisen ajan kuluessa. Kuntien halukkuuteen vastaanottaa kansainvälisiä suojelua saavia ovat vaikuttaneet valtion maksamat, riittämättömiksi kritisoidut, korvaukset vastaanoton järjestämisestä. Haasteeseen on vastattu korottamalla kunnille maksettavia korvauksia, joka onkin tuottanut viimeisen vuoden aikana positiivisia tuloksia lisääntyneiden kuntapaikkojen muodossa.

Kuntapaikkojen saatavuus tulee varmistaa myös jatkossa. Tärkeää on tukea kuntia niin, että kuntapaikkojen saaminen tehostuu edelleen ja pysyy hyvällä tasolla. Pyritään parantamaan alue- ja paikallishallinnon mahdollisuuksia uudelleensijoittamiseen liittyvän toiminnan kehittämiseen ja arviointiin. Vakiintuneiden pakolaisryhmien vastaanotto helpottaa pakolaisten kuntiin sijoittamista ja kotouttamistyötä ja siten kuntasijoituspaikkojen saamista.

Tavoitteena on myös tukea kiintiöpakolaisten pakolaissopimuksen mukaisten oikeuksien toteutumista täysimääräisesti siten, että heidän kotoutumisensa Suomeen tapahtuu kestäväällä tavalla. Pyrkimyksenä on pakolaisten palvelujen kehittäminen heille keskeisissä palvelumuodoissa kunnissa, peruspalveluissa sekä tietyissä erityispalveluissa, kuten psykososiaalisissa palveluissa. Erityisesti pakolaisten posttraumaattisten oireiden hoitoon tulisi panostaa.

5.4. Toteutettavat toimet

Kansallinen tavoite 5.1: Viranomaisprosessien kehittäminen

- Kehitetään kotoutumisen ja vastaanoton edellytysten arviointia kiintiövalinnassa erityisesti arviointia ja ohjeistusta yhtenäistämällä ja varmistamalla tiedonkulku vastaanottaviin kuntiin.
- Valintapäätöksen tosiasiapohjan vahvistaminen: Kiintiöpakolaisten lähtöolosuhteiden kartoitus niin sanottujen pre-selection tai fact-finding –matkojen avulla sekä lähtömaatiedon hankinta
- Kiintiöpakolaisten henkilöllisyyden selvittämiseen liittyvät kehittämistoimenpiteet mm. henkilöllisyysasiakirjojen laadunarviointi, asiakirjatutkimukseen erikoistuneiden virkamiesten osallistuminen valintamatkoille.
- Valintamatkoihin liittyvät kehittämistoimet mm. matkojen turvallisen läpiviemisen varmistaminen, erilliset haastattelumatkat tai muu mahdollinen taustaselvityksen kehittäminen maahantulon esteenä olevan yleisen järjestyksen ja turvallisuuden vaarantamiseen liittyvän-syyn selvittämiseksi niiden hätätapausten osalta, joiden valintaa ei pystytä tekemään paperivalinnan perusteella, kotouttamisasiantuntijoiden valintaprosessin selkiyttäminen.
- Kiintiöpakolaisten valintamatkoille osallistuvien asiantuntijoiden (erityisesti kotouttamisasiantuntijat ja suojelupoliisin virkamiehet) osaamisen ja erityisasiantuntijuuden vahvistaminen
- Turvataan uudelleensijoittamisprosessin kehittämistyön henkilöstöresurssit

- Kehitetään tietojärjestelmiä erityisesti valtion kunnille maksamien korvausten järjestelmää sekä kiintiöpakolaisten maahantulon rekisteröimisen yhdenmukaistamista tavoitteena sujuvan uudelleensijoittamisen teknisten edellytysten varmistaminen
- Arvioidaan ja kehitetään kiintiöpakolaisten maahantuloa ja avustamista, mm. järjestöjen kanssa tehtävä yhteistyö, toimintaympäristön muutoksesta johtuvat kehittämistarpeet vakiintuneissa käytännöissä ja toimintatavoissa.

Kansallinen tavoite 5.2: Vastaanottoa edistävän valmennuksen kehittäminen

- Valmennetaan pakolaisia Suomeen saapumiseen ja asettautumiseen, etenkin järjestämällä kulttuuriorientaatiokoulutuksia ennen maahantuloa, ja jatkokehittämällä sitä tukevia verkkosivuja ja muuta materiaalia.

Kansallinen tavoite 6.1: Kuntasijoituksen tehostaminen ja kuntapaikkojen saatavuuden varmistaminen

Tavoitteena on varmistaa kuntapaikkojen saatavuus kiintiöpakolaisille. Tätä tarkoitusta varten kuntia on tarpeen tukea kaikkien kansainvälistä suojelua saavien henkilöiden vastaanotossa.

- Vahvistetaan kuntien resursseja vastaanoton turvaamiseksi korottamalla kunnille maksettavia laskennallisia korvauksia.
- Kehitetään hätätapausten nopeutettua vastaanottoa mm. jatkamalla jo solmittuja sopimuksia Tampereen ja Jyväskylän kaupunkien kanssa ja pyrkimällä lisäämään sopimusten piirissä olevien kaupunkien/kuntien lukumäärää noin 5-7:ään.
- Kuntasijoitusten tehostamiseksi lisätään pakolaisia vastaanottavien kuntien ja sijoittamiseen osallistuvien ELY:jen tietoutta mm. pakolaisten lähtöolosuhteista ja valitun ryhmän erityistarpeista (mm. seminaarit, materiaalin tuottaminen).
- Tuetaan alue- ja paikallishallintoa uudelleensijoittamiseen liittyvien toimintojen kehittämisessä ja arvioinnissa.

Kansallinen tavoite 6.2: Kiintiöpakolaisten kotoutumisen edistäminen

Tavoitteena on tukea toimia, joissa lähtökohtana ovat kiintiöpakolaisten erityistarpeet, mutta toimenpiteet voivat välillisesti hyödyttää myös muita kansainvälistä suojelua saavia henkilöitä.

- Edistetään pakolaisten hyvinvointia ja terveyttä kehittämällä ensi sijassa heille soveltuvia mielenterveyspalveluja; sekä peruspalvelujen että tiettyjen erityispalvelujen osalta, kuten psykososiaaliset palvelut ja posttraumaattisten oireiden hoito. Pakolaisten mielenterveyspalvelujen kehittämiseksi sekä palvelujen saatavuuden varmistamiseksi käynnistetään kattava, valtakunnallinen selvitys- ja palveluhanke.
- Laajennetaan alueellisesti pakolaisten asumisen tukemiseksi kehitettyjä toimintamalleja erityisesti suurimpiin kasvukeskuksiin. Kehitetään poikkihallinnollisesti asumisen tukipalveluja, jotka perustuvat moniammatillisiin toimintatapoihin. Edellytetään keskinäistä yhteistyötä TEM:n, SM:n, YM:n ja STM:n kesken. Lisäksi pyritään yhteistyöhön kuntatoimijoiden ja järjestöjen kanssa.

5.5. Odotettavissa olevat tulokset

Viranomaisten yhteistyö uudelleensijoittamisprosessin eri vaiheissa on sujuvaa ja menettelyt ovat toimivia.

Myönteisen päätöksen tekemisen jälkeen kiintiössä valitut pakolaiset saapuvat Suomeen ilman kohtuutonta viivästystä. Tehdyt päätökset perustuvat riittävälle tiedolle valittujen pakolaisten taustaolosuhteista, mikä tukee pakolaisten edellytyksiä kotoutua Suomeen sekä yleistä järjestystä ja turvallisuutta.

Kuntasijoituspaikkoja on saatavilla ja kunnilla on riittävä asiantuntemus pakolaisten vastaanotosta.

Kiintiöpakolaisten kuntien asukkaiksi asettuminen on sujuvaa ja heille on tarvittaessa tarjolla kotoutumista tukevia erityispalveluja.

5.6. Mahdolliset tuensaajat

Työ- ja elinkeinoministeriö, muut ministeriöt, Maahanmuuttovirasto, Suojelupoliisi, ELY-keskukset, kunnat ja kaupungit, järjestöt ja yhdistykset, sosiaali- ja terveydenhuollon toimijat sekä mahdolliset muut toimijat.

Osa rahoituksesta jaetaan toimintatukena uudelleensijoittamisohjelmasta vastaaville viranomaisille ja osa hanketukena viranomaisille tai muille toimijoille edellä esitettyjen tavoitteiden ja toimintojen toteuttamiseksi.

5.7. Alustava suunnitelma rahoitusosuuden jakamisesta eri toimintojen kesken

Arvio uudelleensijoittamisen määrärahasta vuosittain ohjelmakaudella 2014-2020

	Henkilö- määrä	€
Uudelleensijoittamisen painopisteiden mukaiset henkilöt (10 000€)	375	3 750 000
Muut uudelleensijoitettavat (6000€)	375	2 250 000
YHTEENSÄ	750	6 000 000

Alustava esitys vuosittaisen rahoituksen jakamisesta

	% osuus	€
PP 1.1: Viranomaismenettelyjen kehittäminen	17%	1 020 000
PP 1.2: Vastaanottoa edistävän koulutuksen kehittäminen	5%	300 000
PP 2.1: Kuntaan osoittamisen tehostaminen	55%	3 300 000
PP 2.2: Kiintiöpakolaisten kotoutumisen edistäminen	23%	1 380 000
Tekninen apu*	*	*
YHTEENSÄ	100%	6 000 000

Mikäli Suomen vuosittainen uudelleensijoittamisen määrärahan saanto ylittää ohjelmaan kirjatun 6 milj. euroa, laaditaan toimeenpano-ohjelman täydennys, jossa määritellään ylimenevän rahoituksen käytön tavoitteet ja painopisteet. Mikäli saanto alittaa 6 milj. euroa, rahoituksen jaossa noudatetaan edellä mainittua prosentuaalista jakoa.

Ohjelmaan kirjattu 6 miljoonaa euroa suunnataan pääsääntöisesti toiminta- tai hanketukena uudelleensijoittamiseen liittyvistä toimista vastaaville viranomaisille. Kaikille suunnattuun hankehakuun kohdennettava osuus määritellään pääsääntöisesti osana siitä summasta, joka ylittää 6 miljoonaa euroa. Kaikille suunnatun haun puitteissa on mahdollista toteuttaa seuraavia ohjelman painopisteiden 2.1. ja 2.2. mukaisia toimenpiteitä:

- Kehitetään malleja ja ratkaisuja kuntasijoituksen tehostamiseksi kuntien vastaanottovalmiuksia parantamalla
- Kehitetään kiintiöpakolaisten tarvitsemia erityispalveluja alue- ja paikallistasolla

* Teknisen avun osuus määritetään myöhemmin. Osuus määritellään toimeenpano-ohjelmassa siinä tapauksessa, että sitä ei sisällytetä rahaston kansalliseen ohjelmaan. Hallituksen esityksessä rahastoja koskevaksi laiksi määritellään teknisen tuen osuudeksi uudelleensijoittamisen määrärahan osalta enintään 5,5 %.